

ELOFIZETES

HELYEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 137.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József térszerződés 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, május 4.

Visszavert olasz támadások.

Budapest, május 3. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Rarancetól keletre egy osztrák-magyar harci repülő lelőtt egy ellenséges repülőgépet. Egyéb jelentős esemény nem történt.

Olasz hadszíntér:

Az Adamello területen a harcok tovább folynak. Rivanál és a Col di Lana területen heves tüzerharcok lettek. Az olaszoknak a Rothund csúcs ellen intézett támadását visszavertük.

Délkeleti hadszíntér:

Nyugalom van. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Öt ellenséges repülőgép elpusztítása.

Berlin, május 3. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Dixmuidentől északra német osztagok, meglepő tüztámadással kapcsolatban, behatoltak a belga vonalakba és néhány tucat katonát foglyul ejtettek. A Four de Paris ou Páris vidéken (Argonnes erdőség) járőreink a második francia árkon túl törtek előre. Néhány foglyot hoztak magukkal. A Maas két oldalán a helyzet változatlan. Althaus báró főhadnagy a Caillette erdő felett a hatodik ellenséges repülőgépet lőtte le. Azonkívül egy francia repülő jármű légi harcban a Thiamont erdőtől délre lezuhant. Másik kettőt védőágyúink lőttek le Talou gerinctől délre és a Thiamont majornál. Egy ötödiket géptegyerüzelésünk Hardaumontnál. Ez utóbbinak vezetője meghalt, figyelőtisztje súlyosan megsebesült.

Keleti és Balkán hadszíntér:

Nincs ujság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Forradalmak sorsa.

Arad, május 3.

Le kell mosolyogni azokat, akik pillanatig is komolyan arra számítottak, hogy Anglia még a saját hazájában sem fog diadalt aratni. Naiv agyu emberek reménykedhettek abban, hogy az irek forradalma a legcsekélyebb hatást is gyakorolhatja az Európa minden sarkában tomboló veres viharra. Amikor a dublini barrikád-harcok izgalmas leírását olvasta a békére áhító polgár, fölcsillanó szemmel gondolta: „na, végre talán megnozza a bekét az ir-forradalom.”

A lehangoztás tagadhatlan érzésével konstatálnajuk, hogy az irek jogos lazongásának sikerében vetett reménység hamarabb elszállott, mint az a rettegés, amely bennünket elfogott akkor, amikor Monacó-lejedelemség az Egyesült Államokhoz csatlakozott. Angliának a szerencsétlen leigázott irek forradalmáról alkotott véleményét legjobban jellemzi az a drót-jelentés, amely azt mondja, hogy Sir Rogert Casement nem fogják kivégezni, mert nem tekintik forradalmi vezérnek; egyszerűen becsukják valamelyik állami tébolydába. A barrikádok hőseit gyengeelméjűnek tartják.

Nem is kell különös rosszakarattal ahhoz, hogy a forradalmárra ma ráüssük a paralízis bélyegét. Valljuk csak be: ahhoz, hogy a fegyverkezés mai állapotában valaki revóciót szítson, vagy pláne annak élére álljon, nem annyira bátorság szükséges, mint inkább jól kifejlődött téboly. A forradalmár ma — ha a józan ész egyetlen paránya még megmaradt benne — bizony számíthat arra, hogy diadalainak órája megvannak számlálva. A géptegyervek, a nehéz mozsarak korszakában forradalmat kezdeni — nevetséges; s legfeljebb csak az ir nép sorsának tragikus tensége enyhíthet ezen a komikumon. Számítat-e komolyan a lázadások vezére tartós sikerre még a legnagyobb véráldozatok árán is? Mit ér ma ötezer forradalmár tenyegető ökle és tülsiketítő lármája öt haubiccával szemben? Tegyük fel, hogy a felkelők fegyverekhez is jutnak és nem csupán füttykösökkel akarnak királyt, vagy kormányt buktatni. Hol veszik hozzá a municiót a forradalom harmadik napján? Vezérek trázisai, jelentős ígéretei nagyokat puff-

fannak ugyan, de ezekkel nem lehet fegyvert ölteni.

A most folyó világháboruban nem az ireké a premier dicsősége. Jól tudjuk, hogy az orosz hadüzenet legelső napjaiban a fehér birodalom mindenre elszánt, föld alatt élő uttorói a forradalmi eszközök ezer módjával megpróbálkoztak. Láttuk az eredményeket. Munició-szállító vonatok légből röptek, hadi hidak a folyókba zuhantak és a cárral még mindig nem tudták elhitetni, hogy bünt követ el a háborúval — saját népe s az emberiség ellen.

Olaszországban is megpróbálkoztak az antimilitaristák, de még sem tudták ellensúlyozni a megvásárolt hordák ámtításának végzetes hatását. Az eredmény: ötszáz gondolkozó fő porbahullása, ötszáz érző szív végső dobbanása. Az antimilitaristák ötszáz vezérét a nyílt tereken koncolták fel az áruló Viktor Emánuel brigantijai. S az olasz háború tovább folyik.

Tudjuk: Törökországban sem hallgattak az örmény forradalmárok, amikor az ágyuk szava megszólalt. Az örmény vezérek sem részesültek külön bánásmódban, mint az olasz lázadás szítói, vagy mint az orosz Gapon pópá néhány esztendővel ezelőtt.

Amióta a világ legszervezettebb szociálista államában, Franciaországban, egyetlen golyóval büntetlenül el lehetett küldeni az utból a háború őszinte ellenzójét, Jaurest, amióta a „szabadság hazájában” — az Unióban — megtürik a további vérontásra agitáló Wilsont, s amióta az általános védkötelezettség Angliában csak az irek forradalmát eredményezte, azóta egy pillanatra sem szabad arra gondolnunk, hogy ezt a világtelfordulást egy-egy ország határan túl nem csapó felkelés megállíthatja. A reménykedők, a sanda szemmel a szomszédba pislogók újból meggyőződhetnek arról, hogy az ellenségeink táborában nem találhatjuk meg az ellenségeink — ellenségeit. Akik a tulsó táborban élnek, azokra nem szabad számítanunk. Akár antimilitaristák, akár nihilisták azok, vagy bármely más forradalmi szervezetben látjuk is őket. Nekünk nincs más barátunk, mint a saját erős lelkünk és nem ismerünk más védőt a mi vasizmunknál. Aki azt reméli, hogy a hazája iránt való szent kötelessé-

geinek teljesítésétől felszabadítják az ir, az olasz, a francia, vagy az angol zendülések, azoknak ott a helye, anová Sir Rogert Casement zarták. **B. L.**

Görögország tovább halad a megkezdett uton.

(Az angol és a görög király táviratváltása.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, május 3.

Genf. Az athéni Hestia szerint György angol király táviratot intézett Konstantin királyhoz, melyben nyomatékosan figyelmeztette arra, hogy elérkezett az utolsó pillanat, amikor országát és az egész hellénizmus érdekeit a szövetségesek mellett való nyílt és határozott állástoglalással megvédheti az eshetőségekkel szemben. Görögország az eddigi politikához való ragaszkodással egész jövőjét nagy veszedelemnek teszi ki.

Konstantin király szíves hangja táviratban válaszolt az angol uralkodónak, de a leghatározottabban kijelentette, hogy az általa és kormánya által követett politikai irányt épen Görögország és a hellénizmus eleterdekei utak elő és ezen az állásponton épen nemzete jövőjére való tekintettel nem változtathat. A görög király kijelentette, hogy meg van győződve arról, hogy György király táviratát a Görögország iránt való jóindulat sugalmazta, de ő, teletelősége tudatában, minden körülményt gondosan mérlegelve, kénytelen a megkezdett uton tovább haladni.

Bern. Egy athéni jelentés szerint Santi Quaranta kikötőjében megjelent egy francia hadihajó és a kikötőben és a közeli vizeken fölméréseket eszközölt. A hajó személyzetéből többen partraszálltak, ahol a fölízgatott lakosság megtámadta őket. Véres összeütközés fejlődött ki és több polgárt a franciák revolverrel lelőttek. A felháborodott tömeg két francia tisztet és tengerészt megölt, a többiek visszamenekültek a hajóra. Santi Quarantában nagy izgalommal várják a további fejleményeket. A hadihajó még a kikötőben vesztegel.

Bern. A Petit Parisien jelenti Szalonikiból: Csapatunk folytatják terjeszkedő mozdulataikat az egész fronton és felderítő szolgálatokat végeznek. Előrsők és felderítő szolgálatot teljesítő gyalogsági csapatok közt untaian vannak apróbb összeütközések. Az ágyuzás az utóbbi napokban jelentékenyen vesztett hevesességéből. Nehány előretolt csapatunk már elérte Kalegovát, a szerb-macedon határon, lovasságunk pedig észak felé vonul előre.

Bern. A svájci Genevois című újságnak azt írják Szalonikiból, hogy a szaloniki lövészárkok sokkal tökéletesebbek, mint akár a fiandriai, akár a champagne-i tizedékek. Ennek igen egyszerű az oka, mert Franciaországban a lövészárkokat ellenséges tűzben ásták, míg az expedíciós csapatoknak bőven volt idejük Szalonikiben hadállásokat létesíteni. Egy szaloniki tüzészt a következőket mondta a tudósítónak: Ha ötszáz ezer emberrel jön az ellenség, csapatainak tele épüszulni ugyan, de meg nem érheti el célját.

Jegyzések a negyedik hadikölcsönre.

(Ujabb híradások az aradi intézeteknél.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, május 3.

Az egész nemzeti jövedelem, sőt megie-lelő pénzügyi műveletek révén a nemzeti va-gyon egyes részeinek mozgósítása jellemzi azt a pártatlanul álló pénzügyi erőfeszítést, amely-lyel a milliárdok fantasztikus tömegét bírják elővarázsolni a központi hatalmak pénzügy-miniszterei. Felmerül azonban az a kérdés, vajjon meggyőzi-e a nemzet gazdasági ereje az így felhalmozódó adósságtömegnek törlesz-tését, vagy legalább kamatainak fizetését? Erre ugy a múlt, mint a jelen tapasztalatai egyaránt biztató választ adnak.

Már a kölcsönök belső jellege igen erős biztosítéka annak, hogy terhét feltétlenül megbírnjuk, hiszen a nagy kamatot az állam saját fiainak fizeti, azoknak, akik a háboru idején vagyoni erejük egy részét az állam rendelkezésére bocsátották. A hadikölcsönök kamatainak fizetése tehát nem jár gazdasági vérvesztéssel; ellenkezőleg az állam az éven-ként fizetett kamatösszegekkel állandóan milliók tőkétet fizet ki az állami bevételekből az ország polgárainak, akiknek a kezébe — éppen a háboru alatt tanúsított takarékos-ságuk és helyes gazdasági belátásuk folytán — ezek a tőkék a legjobb helyre kerülnek. De ezt teljesen figyelmen kívül hagyva régi ta-pasztalati igazság, hogy a háboruk után erős gazdasági fellendülés következik be, amely a háboru által ütött gazdasági sebeket mihamar teljesen begyógyítja.

A háboruval járó nagy megrázkódtatás ugyanis a legjobb gazdasági nevelőiskola. A tudást, ügyességet, leleményességeket és a munka-energiákat a háborus szükségletek fo-kozottabb mértékben váltják ki és az elkövet-kesendő béke időre is átszarmasztalják. Az együttérzés, az összeműködés szüksége, az egymásra utaltság és önerőnknek világos fel-ismerése olyan háborus produktumok, amelyek hivatva vannak a béke idejében a céltudatos gazdasági haladásnak hatalmas lendületet adni.

A nép széles rétegeinél eddigelé legalább egy milliárdnyi tőke hevert teljesen haszon-vétlenül és ezt a hatalmas összeget megfelelő módon gyümölcsöző célra vissza lehet vezetni a nemzet gazdasági szervezetébe: oly gazda-sági erőforrást tár fel számunkra, amelynek kelő felhasználásával az elkövetkezendő béke évei során teljesen helyre tudjuk majd útni azokat a súlyos anyagi veszteségeket me-lyeket a háboru nekünk okozott. Mindezekért és a már annyiszor és mégsem elégszer is-mertetett indokok alapján, újból és újból fi-gyelmeztetünk mindenkit, aki kisebb, avagy nagyobb jegyzésre képes: el ne mulassza ezt az alkalmat és jegyezze a hadikölcsönöt!

Aradon ma a következő jegyzések tör-téntek:

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál: Hun-gária aradi pamutárugyár r.-t. 100,000 korona, Bing Hugó, 25,000 korona, Schwartz Adolf 20,000 korona, Ehrenfeld Ignáts 10,000 ko-rona, Erdős Pál 10,000 korona, Gruncsity Mla-den 10,000 korona, Tóth Imre 10,000 korona, Nagel Károly 10,000 korona, özv. Hermann Ferencné 2000 korona, özv. Zieibauer Ferencné 2000 korona, Niedermayer Károly 7000 ko-rona, Babó Iván 2000 korona, Simay Aladár 2000 korona, özv. Lamboy Margit 2800 ko-

rona, özv. Freund Zsigmondné 6400 korona, Oravetz Miklós 5000 korona, Szily Ferenc dr. 4000 korona, Magyar Pál 2000 korona, Varga Janos 2000 korona, Fränkl S. József 4000 ko-rona, Tolnai Györgyné 8500 korona. Az összes eddigi jegyzés 2.900.000 korona.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál: An-drényi Károly és fia (Nagyvárad) 200,000 ko-rona, D. E. 40,000 korona, Schwartz Hermann 20,000 korona, W. M. 10,000 korona, Fodor és Reisinger 10,000 korona, Golusean, dr. Ja-kab 10,000 korona, dr. Polónyi Jenőné 10,000 korona, Werner Miklós dr. 6000 korona, S. F. 5000 korona, Grünwald Lipótné 5000 ko-rona, Schwartz Hermanné 4000 korona, Bab-rián Sándor és neje 2200 korona, Vaszi Ján-os 2000 korona, Krausz Ella 1000 korona, Schwartz Renéé 1000 korona, Kondor Ilona 1000 korona, Nagy Károly 1000 korona, Lan-desmann Ilka 1000 korona, B. B. 1000 korona, R. I. 3000 korona, Mühle Arpád 6000 korona, Kohn János 1000 korona, Weil Arpád 500 ko-rona, özv. Heim Mihályné 1000 korona, Zicson Nicolae 1000 korona, Kapy Antal 500 korona, Glück Mina 1000 korona, Balmann Magdolna 200 korona, Rotáru Kálmán 1000 korona, Ro-tár Simon 1500 korona, Zsikonye Miklósné szül. Kolár Mária 1000 korona, Zsunna Mózes 1000 korona, Ungurás Simon 4000 korona, Boldmann Josif 1000 korona, Vancsa Márku 1200 korona, Samek Adolf 500 korona, Bam-bach Ella 3000 korona, Varga György 2000 korona, Báron István dr. 500 korona, Reor-mátus egyház 1000 korona, Becker Béla 8000 korona, Temevári műmalom r.-t. tisztviselői 3000 korona, Gregor Alajos 18,000 korona, Sa-mek Adolf 5000 korona, Naschitz A. 5000 korona, Steiner Gezáné 5000 korona, Deutsch Leona 20,000 korona, Keller György 2000 ko-rona, Jakabfi Vilmos 6000 korona, Skutecky Miksa dr. 5000 korona, Naschitz Arpád 15,000 korona, Deixner Henrik és fia 2000 korona, Beltz Miklósné 10,000 korona, Gara Dávid dr. 4000 korona. Ma összesen 465,100 koronát je-gyeztek, míg az eddigi összes jegyzés 1.928 200 korona.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál a mai jegyzések összege 56.000 korona. Na-gyobb jegyzések: Schwarz Adolf 10,000 ko-rona, Schwarz Hermann 10,000 korona, Borsos Béla dr. 2000 korona, Széll Ernő 500 korona. Az eddigi jegyzések összege 529,750 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztár-nál ma a következő jegyzések történtek: N. és N. cég 10,000 korona, Kardos Miklósné 10,000 korona, A. H. 5000 korona, Fischer Ius és Sári 3500 korona, Weisz Mihály 2000 korona, Reiter Józsefné 1000 korona, Fähr Katalin 1000 korona, Darvas Mihály 500 ko-rona, egyéb jegyzések 2150 korona. Összes jegyzés 276,750 korona.

Az Aradi Közgazdasági Banknál ma kisebb jegyzésekből 27,400 korona folyt be. Az eddigi jegyzések összege 180,000 korona.

A „Victoria” Takarékpénztár és Hitelintézet eddigi hadikölcsön jegyzése 86.350 korona.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) a negyedik magyar hadikölcsönre öt milliót jegyzett. Közben Te-leszky János pénzügyminiszter az összes biz-tosító társaságokkal szemben egy kívánságot fejezett ki, melynek teljesítésére a Generali el-határozta, hogy jegyzését nyolc millióra tel-emeli, illetőleg még három milliót pótlólag je-gyez. E pótlás folytán, valamint egyéb jegy-zések következtében a Generalinak a magyar és osztrák hadikölcsönre saját számlájára tör-

lént összes jegyzéssel 54.500.000 koronát tesz-
nek ki, mely összegből 19.500.000 korona esik
a magyar és 35.000.000 korona az osztrák
hadikölcsönre.

LEGUJABB.

Ejjel 2 órakor érkezett
telefonjelentések.

**„Korrad a messzinaí földrengések
akarta megtamadni Olaszországot.”**

Budapest. A Pester Lloyd jelenti
a sajtóhadiszállásról: A hivatalos
jelentések az utóbbi időben többször
megemlékeztek az olaszoknak arról a
kísérletről, hogy az Adamello-terü-
letre benatoljanak. Ezek teljesen alá-
rendelt vállalkozások, amiről a tér-
képre vetett egy tekintet is meggyőz.
Az egész vidék ugyanis gleccser, s
az ellenségnek ott semmiféle össze-
kötötése sem lehet többi csapataival.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelenti:
Egy fogságnakba esett olasz katonánál Mi-
lánóban nyomtatott könyvecskét találtak, amely-
nek szerzője egy paraszt és egy orvos közt
jelölt bennfoglalás alakjában megmagyarázza,
miért üzent háborút Olaszország a monarchiá-
nak. Az orvos arról igyekszik meggyőzni a
parasztot, hogy a monarchia őai ellensége
Olaszországnak és ezért el kell pusztítania, ha
ön maga nem akar elpusztulni. Ausztria
Triestben és Iztriában kinoz egymillió olaszt,
hogy kiírta őket. Ausztria Olaszországnak
egy kelemetlen pillanatban megüzente volna
a háborút és ehhez meg voltak neki az alkal-
mas jó pozíciói a szárazon és a tengeren, s
mi kénytelenek voltunk egy olyan, házban
aludni, amelynek nyitva van az ajtaja és ki-
vül egy mindenre képes ellenség leskelődött.
Olaszországnak nehéz volt Ausztriával jó vi-
szonyban élni, mert a jóakarát mit sem hasz-
nált.

— Képzeld el — mondja az orvos a pa-
rasztának — hogy az egész osztrák hadse-
reg vezérkari tönkre rá akarta bocsolni
az osztrák kormányt, hogy húzzon kász-
not a mi szerencsétlenségünkől és tá-
madjon meg bennünket, amikor a messzi-
nai és a reggiói nagy földrengések vol-
tak. A háború nagy időzotokat kíván, de ha
most nem, akkor 3 év múlva tört volna ki.

A paraszt erre azt válaszolta, hogy tudó-
mása szerint Ausztria nagy területeket akart
adni Olaszországnak.

— Igen, — mondja az orvos — de egy al-
kalmatlan időben vissza is vette volna. És ha
Olaszország most nem állt volna a hatalmasak
melé, akkor ezek, mint gonosz egoistákat, ma-
gukra hagyták volna az olaszokat és egyedül
kelltek volna a háborúba menniük és valószí-
nűleg meg is vertek volna bennünket.

A paraszt elhinné az orvosnak, hogy az
olasz kormány helyesen cselekedett, de a há-
ború borzalmasat még is elátkozza. Ezt nem
venzi tőle rossz néven az orvos, csak arra fi-
gyelmezteti, hogy ezt a háborút Olaszország
ellenségei készítették elő és Olaszország csak
a rabzolgaságból akar megszabadulni.

Illetékes helyen megjegyzik, hogy nagy-
szok ezek a hasznosságok annak a néprétegnek
vannak száva, amely nem olvas újságot és
nem tudja, hogy a monarchia népei mily ne-
messzívű bűkezűséggel segítették Messina és
Reggio szerencsétlen lakóit.

Holnap délután nyújtják át Németország választát.

— Elkészült a német jegyzék. — Remény a békés megoldásra. —
Sajtó tudósítók telefonjelentése.

Budapest, május 3.

Berlin. A Berliner Tage-
blatt jelenté vezető helyen: Azt
hiszük, hogy az a remény, hogy
Németország és Amerika kö-
zött a konfliktus békés elinté-
zést nyer, továbbra is fennáll és
daczára a nagy nehézségeknek,
nem csökken.

Hága. A Times-nak jelenti
Washingtonból: Itt azt hiszik, hogy a
német válasz rövidesen megérkezik.
Nemelyek optimisták, mások alig biz-
nak a válság békés megoldásában,
de általában biztosnak tartják, hogy
Németország ismét el akarja nyújtani
a tárgyalásokat. Egy információ sze-
rint, amely alighog Bernstorff ne-
met nagykövettől származik, a né-
met császár azt mondta Gerard ber-
lini amerikai nagykövetnek, hogy
Wilsonhoz akart appellálni, hogy
meggyőzze őt, mennyire esztelen do-
log volna, ha két régi barát a nem-
zetközi jog szabályainak technikai ma-
gyarázata miatt összeveszne. A
császár mindig bizott a béke alap-
törvényeiben és a választott bírság
iteletében.

Sokféleképp tárgyalják azt a kér-
dést, hogy az elnök hajlandó lesz-e
a további tárgyalásokra. Általában
azt hiszik, hogy igen és ezt a véle-
ményt a tengeralfutó kérdésének
eddig történelére alapítják, nem
pedig valami meghatározott jelre,
a melyből arra lehetne következtet-
ni, hogy a legutóbbi jegyzékben
közölt irányvonalról hajlandó lenne
letérni.

Berlin. Tegnap délután 6 óra 10 perckor
érkezett meg a hadiszállásról Gerard ameri-
kai nagykövet. Csak kevesen tudták, hogy
mikor jön vissza s így csak legközelebbi kör-
nyezetében néhány amerikai lap berlini tudósi-
tója várta a gyerevonatot. Mikor Gerard le-
szállt a vasuti kocsiból, a hírlapírók kérdé-
sekkel rohanták meg:

— Mit hozott exzellenciád?

— Nem hoztam egyebet, mint titoktartást,
— felelt mosolyogva az amerikai nagykövet —
nem szabad beszélnem.

Gerard már kifelé indult a pályaudvarról,
mikor elébb állott a szolgálatiúró vasúti hiva-
talnok és jelentette, hogy a fejeletmi váróter-
met nyitották ki számára. Az amerikai nagy-
követ udvariasan elhárította a megilletetést
és a rondes kijáraton távozott Grew nagykövet-
ségi tanácsossal és Prillwitz kapitányával, aki
a hadiszálláson melé volt brossztra. Auto-
mobilon tért vissza a nagykövetségre.

Berlin. A Lokalanzeiger szerint
az amerikai nagykövet ma déle-
lött látogatást tett Jagow külügyi
államtitkárnál. A német kormány
jegyzőke lényegében elkészült és ha
részletekre nézve nem történnének
más intézkedések, halmozottan

át is nyújtják azt az amerikai
nagykövetnek.

Lugano. A Suedo samtidskrvni tudósi-
tója táviratban: Ruamerai, Amerika új pé-
tervári nagykövete kijelentette egy újágitó-
nak, hogy Németországnak feltétlenül el kell
fogadnia Amerika követeléseit, hogy a béke-
kötés időjére maga ellen ne ingerelje az ame-
rikai követelést, továbbá azért, mert nem
viselheti a felelősséget husz millió német-ame-
rikai kintasításáért, a mi a háború kitörésének
pillanatában azonnal megtörténnek.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung-
nak jelenti Newyorkból: Wilson
egy beszédében kijelentette, hogy a
háború esetén az összes külföldi pol-
gárokat semlegeseknek fogja te-
kinteni.

Lugano. A Tribuna közli
Roosevelt egy nyilatkozatát,
amelyben a volt elnök kijelen-
ti, hogy Amerikának már régen
meg kellett volna világ hatalmi
állásának érdekében a központi
hatalmak ellen indítani a há-
borút. Roosevelt nyilatkozatá-
nak végén annak a reménye-
nek ad kifejezést, hogy az olasz
legyverek fogak győzni.

Hága. Az amerikai főposta igaz-
gató egyelőre Amerikából Európába
és vissza mindenféle postaösszeköté-
tést beszüntetett.

Lugano. Annak a béke és husvétii szó-
zatnak szövege, melyet a pápa ezak Amerika
népéhez intézett, így hangzik:

— Béke legyen veletek. Ezeket a
magasztos szavakat, amelyeket a tel-
tanadt megváltó apostol mondott, az
összes emberiséghez intézte. A béke-
ben élő emberek őrizzék meg a bé-
két és adjanak istennek halat ezért a
jótetményért. Azok pedig, akik há-
borúban élnek tegyék le vegre tegy-
vereiket és vessenek véget a mérsar-
lásnak, amely egész Európát és az
emberiségét megbecsteleníti.

Az 1865. évben született népfelkelők
szemléje. Budapesti telefonálja tudósítónak:
Az a tény, hogy az alkalmatlanoknak talált
1865. évi születésű egyének nem fognak nép-
felkelési pótzemle bizottság alá állítani, a
közönség körében mindenféle következteté-
sre adnak okot. Ezeknek a következtetések-
nek kiküszöbölése céljából illetékes helyről
közlik, hogy azok az 1865. évben született
népfelkelésre kötelezettek, akik az eddigi szem-
léken alkalmatlanok találtattak, jelenleg népfel-
kelési szolgálatban állanak, vagy akik tegy-
ver nélküli szolgálatra vétettek igénybe a tény-
leges szolgálatból való elbocsátására igényt
nem tarthatnak. Azok az 1865. évben szüle-
tett népfelkelők, akik alkalmatlanok találtat-
tak, de felmentettek, abban az esetben, ha a
felmentés jogcíme megszűnt, szintén behivat-
nak. Onként érthető, hogy azoknak a népfel-
kelésre kötelezetteknek, akik a törvényes ren-
delkezések ellenére eddig távolmaradtak a
népfelkelésre kötelezettek szemléjéről, most
kell megjelenni az illetékes katonadgyosztá-
lyoknál a jelentkezések céljából.

"Megvert szentháromság" az orosz cár reménysége.

— **Rennenkampff—Kuropatkin—Dimitriev Ratkó.** — **Orosz csapatok Angliában?**

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, május 3.

Berlin. Stockholmból érkezett jelentések szerint Rennenkampff tábornok, aki a mazuri csata miatt a cár előtt kegyvesztett lett, újból alkalmas nyer arra, hogy rehabilitálja magát. A cár parancsára vasárnap Pétervarra utazott és kinnállgatáson jelent meg a cár előtt. Altitól a cár megbizta északon egy csapat parancsnokságával. Udvari körökben, miután ezen a fronton tartózkodik Kuropatkin, a Manuszuriában megvert hadvezér és a Galiciában olyan szerencsétlenül harcolt Ratkó Dimitriev is, az új főparancsnokságot a megvert szentháromságnak nevezik.

Stockholm. Moszkvából jelentik: A Rjazan-múton levő óriási petróleum és benzol telepet forradalmár munkások legbe röptették. Az összes tartályok felrobbantak s néhány

perc alatt 5000 tonna nafta, égett el. A borzalmas robbanás Moszkva egész környékét megrázkódtatta. A tűz átragadt az igazgatósági épületre, majd onnan a környékre. Dacára annak, hogy Moszkva egész tűzoltósága kivonult, estig nem sikerült a tüzet lokalizálni. A kár óriási.

Bukarest. Pétervári jelentések szerint Pasic hosszabb beszélgetést folytatott Szaszanovval, amelyen Truceokoj herceg, a volt belgrádi orosz nagyot is részt vett. Pasicot Péterváron igen hidegen fogadták. Ugy látszik, zokon veszik tőle, hogy nem kísérte el Sándor trónörökös.

Hiaga. Ideérkezett jelentések szerint Angliába orosz csapatok érkeztek. A csapatokat Kitenener üdvözölte. A hír meglepetést azonban meg nem erősítették meg.

Szakértő meghívását ajánlja a műszaki bizottság

(A gazgár szerződés meghosszabbításának tárgyalása.)

Az Aradi Hozzány tudósítójától.

Arad, május 3.

Arad város műszaki bizottsága ma Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésében foglalkozott az aradi gazgár újabb ajánlatával, amelyet azonban a bizottság nem tárgyalta le érdemben, mert lemtartva azt az elvi álláspontját, hogy műszaki szempontból a gyár új ajánlatát is elfogadandónak véli tárgyalás alapjául, *Nachtnebel* Odön főmérnök javaslatára azt proponálja a közgyűlésnek, hogy mielőtt az új ajánlat részleteivel foglalkoznak, hallgasson meg deden szakértőt. A bizottság Pfeiffer Ignác dr. műgyetemi tanár, vagy Bernauer Izidor, a fővárosi gőzművek műszaki igazgatójának meghívását indítványozza, akikkel a közgyűlés megbízásából a polgármester állapodjék meg a szakértői díjakra. A szakértőkhöz azok a kérdések intézendők, amelyeket a miniszter ismeretes leiratában jelölt meg.

A bizottság tárgyalásának megkezdése előtt az elnök azt a kérdést intézte, vajon az esetben, ha a város a szerződést meghosszabbítja, nem éled-e fel újra a megváltási jog az által, hogy a gazgár a földgázt veszi alkalmazásba? Ezt a kérdést a polgármesterrel történt megállapodás értelmében vette fel az elnök. Mert, ha — úgy mondotta — az megtörténik és a város néhány év múlva ismét tárgyalhat a társulattal, akkor módja lesz még kedvezőbb feltételeket biztosítani.

A bizottság az alapszerződés 17. szakaszának áttanulmányozása után azt válaszolta, hogy ez a joga meg lesz a városnak, de az a kérdés, hogy hany esztendő múlva jön Aradra a földgáz? erre váaszt adni ma senki sem tud. Ezzel Zerkovitz Rezső indítványa fölött folyt hosszú vita, aki azt javasolta, hogy a műszaki bizottság ne is foglalkozzék a társulattal új ajánlatával addig, míg azt a jogügyi és

pénzügyi bizottság le nem tárgyalta. Véleménye szerint a társulat új ajánlatában a szerződés meghosszabbításának műszaki feltételei nem változtak a régebbi ajánlathoz képest, ami megváltozott, az mind pénzügyi és jogi elbírálást kíván. A multakra hivatkozva nem szeretné újra kitenni a műszaki bizottságot annak, hogy a jogügyi és pénzügyi bizottság az egész munkája felett újra napirendre térjen. Ha az új ajánlaton foglalt eltérések ellenére az említett két bizottság azt proponálja, hogy a város hosszabbítsa meg a szerződést és mondjon le a megváltási jogról, a műszaki bizottság ehhez úgy is hozzá fog járulni, mert két esztendővel eszött is a megváltási jogról való lemondást proponálták műszaki szempontból, de mérlegelve az ajánlat pénzügyi és jogügyi előnyeit.

Az elnök a maga részéről nem szeretné azt a látszatot kelteni, mintha a műszaki bizottság át akarná hárítani a felelőséget más bizottságra. Ezért hangsúlyozni kívánja, hogy már Szathmáry János bizottsági tag az új ajánlat első tárgyalása alkalmával rámutatott arra, hogy műszaki szempontból előnyösebb a szerződés meghosszabbítás, mint a megváltás, ha a társulat a régi ajánlatát tartja fen természetesen olyan változtatásokkal, amelyeket a háborus tapasztalat és a földgáz szerződés által teremtett viszonyok tesznek indokoltakká. Ilyen értelemezéssel hajlandó Zerkovitz javaslatát elfogadni.

Annak hangsúlyozásával, hogy a maga részéről nem tartja a megváltást a város érdekéből megcélulónak, *Nachtnebel* Odön főmérnök azt kívánja, hogy a város az ismeretes miniszteri leirat kívánságainak tegyen eleget és ezért szakszerű tanulmányozás tárgyává teendő a gazgár mai állapota. Tudni kell, hogy mennyit ér és mekkora beteketés lenne szükséges, ha a város megváltaná. Ezt egy teljesen érdektelen, idegen szakértőnek kell megmondania, mert csak ennek véleménye alapján bírálhatók meg a gyár ajánlatának előnyei.

A bizottság rövid vita után elfogadta a főmérnök javaslatát és direkt a közgyűléshez

tordul azzal az indítvánnyal, hogy egy teljesen gyakorlati embert hívjon meg szakértőül, akinemcsak műszaki hanem kereskedelmi és város gazdasági szempontokból is megtudja világitani a kérdést. Pfeiffer Ignác dr. műgyetemi tanár és Bernauer Izidor fővárosi gazgári igazgató közt válasszon a törvényhatóság és bizza meg a polgármestert, hogy ő állapodjék meg a szakértővel a díjazásban.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZEI.

* A leányrabló. (Artista dráma az Urániában.) A legszeszenciósabb artista hímet mutatta be tegnap nagy tetszés mellett a színház. A darab cselekménye az, hogy egy gyönyörű artista leányt megszöktet egy vakmerő fiatal ember és a leány szerelme eszenci veszély és bizonytalanság között megmenet kedvesét. Háborgó tenger, száguldozó hajók, lélekzetel-fójtó üldözés, melyek jelenetről-jelenetre fokozták a nézők izalmát, míg végül a szerencsés megoldás ad megnyugvást. Két ábrócos hajó három emeletnyi magasságában kifeszített kötélen menti meg szerelmeét az artista. Oly artista mutatvány ez, mely izgalmaságában és vakmerőségében felülmúl minden eddig bemutatott artistamutatványt. Emel a film érdekességét a darab főszereplője: Emilia Sannonnak csodálatos szépsége és nagy művésze, mely annyiszor szerzett műélvezetet a mozi közönségének. — *Odette*, a címszerepben a világ legszebb mozisínésznőjével: Franceska Bertinivel, legközelebb az Urániában. 5

* Az uszó vulkán. (Az új műsor-premierje az Apollóban.) Szinte állandóvá vált, hogy az Apolló-színház műsorait zeutott nézőtér előtt mutassa be. Ma is ez történt. Az új műsor rengeteg embert vonzott az Apollóba. Az új műsor kulja: „Az uszó vulkán” páratlan érdeklődést váltott ki. Ebben az idegtesztő drámában minden kellék megvan arra, hogy lekossa a figyelmet. A háborus idők témáiból épült fel a cselekmény nagy része a tengeren játszódik le. Csupa izgalmas, gyönyörű kép, amelyek együtt veve alkotják a csodás szímet. A műsor másik slágere: „Hogy szabadulok meg Amandától”, a legkacagatóbb bohózatokhoz tartozik és témájában, bonyodalmaiban és szelid finom pikantériájában a kitűnő régi bohózatokra emlékeztet bennünket. Az új műsor még csütörtökön kerül vetítésre. 3

* A rezervista kadet repizét tartja az Apolló-színház hétfőn és kedden. 3

Az internált magyar képviselők. Budapestről jelenük: A Franciaországban internált Buza Barna kiszabadítása érdekében legutóbb dr. Héderváry Lehel Bécsben járt és a külügyminiszteriumban azzal a biztatóeménnyel fogadták, hogy közbenjárása valószínűleg rövidesen eredményes lesz. A levelet, melyben Buza Barna hazabocsátását kérik, már elküldték a francia kormánynak. Buza Barna helyett a magyar kormány Sammarelli nevű francia internált kiadását ajánlotta fel. Sammarelli a gödöllői internált-táborban van. Ez alkalmával Ráday Gyula magyarországi középiskolai tanár kicsereléséről is szó van. Ráday szintén francia togságban él és a magyar kormány Roup nevű francia internáltat ajánlotta fel helyette. A nabera előtt Amerikából hazafelé induló magyar képviselők közül Buza Barnán kívül még Zlinszky István hiányzik. Zlinszkyt is internálták a franciák, azonban kiszabadult és Spanyolországban rekedt. Jelenleg Barcelonában van.

Másfél milliót jegyez Arad a negyedik hadikölcsönre.

(Nyolc aradi pénzintézet közt oszlik meg a jegyzés. — A pénzügyi bizottság ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 3.

Arad város, tudvalevőleg másfél millió koronát akar a negyedik hadikölcsönből jegyezni és ebben az ügyben már csütörtökön rendkívüli közgyűlésre ül össze a város törvényhatósági bizottsága, hogy határozzon a hadikölcsön jegyzése felett. A rendkívüli közgyűlést megelőzőleg a pénzügyi bizottság ma ülést tartott, hogy a hadikölcsön jegyzésének módját tárgyalja. A város ugyanis a kölcsön jegyzésére ismét kölcsönt vesz fel és Varjassy Lajos polgármester felhívta az aradi takarékpénztárakat, hogy tegyenek ajánlatot a városnak: milyen feltételek mellett hajlandók másfél millió kölcsönt adni a hadikölcsön jegyzésére.

A pénzügyi bizottság mai ülésén Varjassy Lajos polgármester, a bizottság elnöke először is ismertette az ajánlatokat. Az Aradi Első Takarékpénztár, az Aradi Ipar- és Népbank, az Arad-Csannádi Gazdasági Takarékpénztár, az Aradi Polgári Takarékpénztár, az Aradmegyei Takarékpénztár, a Központi Takarékpénztár, a Közgazdasági Bank és az Aradi Általános Takarékpénztár tették ajánlatot a város felhívására. Az ajánlatok majdnem egyformák. Az Aradi Első és a Központi Takarékpénztár ajánlata majdnem ugyanegy. A kölcsön után 1916 év végéig 4 és fél százalékos, ezután 5 százalékos kamatot számítanak. Mind a nyolc ajánlat másfél millió koronás kölcsönre tett ajánlatot és az összeg tizenöt százalékanak kiadásánál, melyet azonnal a jegyzésnél szükséges letenni, térnek el csak az ajánlatok csekély dolgokban egymástól. A bizottság az ajánlatokat rendkívül kedvezőnek találta.

Steiner Ferenc felszólalásában hangoztatta, az Aradi első takarékpénztárnak ajánlatát tartották-e legkedvezőbbnek és ezért azt javasolták elfogadásra. Ottenberg Tivadar udvari tanácsos maga indítványozta, hogy valamennyi pénzintézetet részeltesse a jegyzésben a város. Varjassy Lajos polgármester felszólalása után a pénzügyi bizottság úgy határozott, hogy a jegyzés eszközését a nyolc ajánlattevő intéseknél, azoknak részvény- és tartaléktőkéje arányában javasolja a rendkívüli közgyűlésnek.

Vannay Gyula pénzügyi tanácsos bejelentette ezután, hogy a belügyminiszter megengedte a gyámpénztári tartalékalapból százezer korona jegyzését a negyedik hadikölcsönre. A bizottság elhatározta, hogy a százezer koronát az Aradi Első Takarékpénztárnál, ahol az összeg el van helyezve, fogja jegyezni.

Határozatot hozott a bizottság még a város B. és C. táblázataiban felsorolt alkalmazottainak segítésére vonatkozólag, és kimondotta, hogy miután ezeknek segélyét a pénzügyminiszter nem engedélyezte, a város fog segíteni rajtuk olyan módon, hogy az alkalmazottak fizetésük husz százalékát kapják drágasági pótléknak és az erre szükséges 62.040 koronát a város törzsvagyonából kölcsön veszi a takarékpénztári kamatok megtérítése mellett és öt év alatt visszafizeti. A város díjnokai kérték, hogy adja ki a törvényhatóság három havi fizetésüket előlegként. Ezzel a kérelemmel is foglalkozott a bizottság, de a kérelmet elutasította, mert segélyezésük most már hamarosan el lesz intézve.

Végül Ottenberg Tivadar udvari tanácsos azt indítványozta a bizottságnak, hogy használja ki a város a kedvező pénzügyi konjunktúrákat és az eddigi, a már lebonyolított hadikölcsön jegyzésekre felvett kölcsönöket konvertálja már most, úgy, hogy kérjen ajánlatot a pénzintézetektől, milyen kamatláb mellett lennének hajlandók kölcsönt adni a városnak a hadikölcsön jegyzésekre felvett kölcsönök kifizetésére. Így kisebb kamatláb mellett megkaphatná a város a kölcsönök összegét, az eddigi kölcsönöket kifizetné és így kisebb kamattal csak egy bankkal állna kötelezettségben. A bizottság az indítványt elfogadta és megkeresi a városi tanácsot, hogy ilyen irányban tegye meg a szükséges lépéseket az aradi takarékpénztáraknál.

Fellépésénél elfojtott tifusz járvány.

(Resch Ferenc altábornagy intézkedése. — A járvány bizottság ülése. — Tisch Mór dr. bejelentése a városi hatóság sikeres közbelépéséről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 3.

Arad város járványbizottsága ma Varjassy Lajos polgármester elnöklésével tartott ülésében örömmel és a legteljesebb megnyugvással értesült Tisch Mór dr. főorvos, valamint Sauerwald dr. főorvos és Negrea őrnagy kijelentéséből arról, hogy úgy a polgári, mint a katonai hatóság a legerélyesebb kézzel, a legnagyobb lelkiismeretességgel tette meg intézkedéseit, hogy a kiütéses tífusz felleptét csirájában elfojtsa és terjedését, vagy elhurcolását meggátolja.

A bizottság ülésén, amelyen Resch Ferenc altábornagy altábornok képviselőjében Negrea őrnagy, továbbá Sauerwald dr. főorvos és Mesernázy dr. főorvos jelennek meg, Tisch dr. főorvos bejelentette, hogy miután március 8-ától március 29-ikéig a var területén kiütéses tífusz eset nem történt, a városi feloldották a zár síót. Április 30-ikán azt a jelentést kapta, hogy a VII. számú lünettekben elhelyezett internáltak közt 7 megbetegedés történt. Ezeket, valamint a velük együttlakókat, de a többi lünettek lakóit is még az éjszaka kiadóztatták és beszállították a katonai járványkórházba. Az épületeket lezárták a legalkalmasabb dezinficiálás után. Azt hiszi, hogy a bizottság megnyugvással veszi tudomásul ezt a radikális intézkedést. Bejelentette továbbá, hogy a Meneas közlegye kiadott internáltak közt egy megbetegedés történt. A beteget beszállították a helyben katonai járványkórházba, ahol megunt. Borsos Béla dr. varmegyei főorvos kiszámla a községbe es meggyőződött, hogy ott még csak gyanús beteg sincs, de azért valamennyi internált beszállította a katonai járványkórházba, ahol megfigyelik őket. Remény van arra — mondotta a főorvos — hogy több megbetegedés nem tör-

ténik, mert a lünettekbe többé internáltakat nem helyeznek el.

— Megnyugódhatunk a főorvos ur kijelentéseiben — mondotta Issekutz László dr. — mert minden hatóság lelkiismeretes eljárásról számolt be. Azonban a baj terjedésének radikális megállítására mégis azt ajánlja, hogy miután ezek az internáltak nem teljesen bacillus mentesek, ne küldjék őket sehova sem munkára. A főorvos megnyugtatta a bizottságot azzal a kijelentésével, hogy a katonai kórház parancsnokság intézkedésére a megfigyelési időszak alatt ezek munkára nem mennek.

Arra a kérdésre Leitner Ernő dr.-nak, miként történik a fertőtlenítés a lünettekben és a katonai járvány kórházban, két rendkívüli örvendates és a katonai hatóság elismerésre méltó lelkiismeretességéről tanuakodó választ kapott a bizottság.

— Resch Ferenc altábornagy, aradi állomásparancsnok ur ő kegyelmessége megbízásából van szerencsém bejelenteni a tisztelt bizottságnak — mondotta Negrea őrnagy — hogy a megbetegedés megállapítása után nyomban elrendelte az altábornagy ur a lünettek kiürítését, elzárását és valamennyi internálnak a járványkórházba szállítását. A lünettek alatt örök állanak, oda senki sem közelíthet. Az örszázadok lakásberendezését napon a kirakják a napra és lisziformmal dezinficiálják. Elrendelte ő exillenciája a ma kiadott állomásparancsnok, hogy az internáltakat a jövőben sehova munkára ne küldjék. Ha a tisztelt bizottságnak valami óhaja lenne, méltóztatnék annak kifejezést adni.

A járványkórházban a beszállítottak fertőtlenítése — mondotta Sauerwald dr. főorvos — a legalkalmasabb és a tudomány színvonalán álló. Minden ember összes ruháit elégetik és teljesen ujjakkal szerelik fel őket. Megnyírják, megborotvadják, fürdöztetik és tetőtlenítik a személyüket. Az intézkedések alaposágának bizonyítéka az, hogy a bajt sikerült lokalizálni és hogy újabb megbetegedés sem a katonaság, sem a polgárság körében nem történt elő. Az internáltak közül senkit sem adnak ki többé munkára. Azonban szóvá kell tenni azt a helytelenséget, hogy a vidéken megbetegedett embert beszállították Aradra és erről a hatóságot nem is értesítettek. Ez ellen kellene a bizottságnak intézkedésként cselekedni.

A polgármester javaslatára a bizottság átírta az alábbihoz, hogy a községben fertőző bajban megbetegedett egyének Aradra szállítását tiltsa el, mert minden községben van járványkórház, ahol orvosi intézkedésig a beteg ápolható.

VAROS ES MEGYE

A város üzemeinek beszámolója. Zádor Imre gépüzemigazgató beuyította a muszaki bizottságnak a városi üzemek 1915-iki üzleti évről szerkesztett jelentését, azok szárazamadasait és statisztikai adatait. Ebben a üzletben a viavezetek, autousz és közúti közlekedési vállalat, a jeggyar utolsó esztendőjének története van elmondva számokban, amely azzal az örvendates akkorddal zárul, hogy a város összes üzemei 1915-ben 109.047 korona tiszta nyereséget produkáltak. A muszaki bizottság legközelebb foglalkozik az igazgatói jelentéssel.

Nem parcellázzák a szemlaki kincstári birtokot.

(Elutasított bérlet-parcellázási ajánlat. — A versenytárgyalás eredménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 3.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a vallásalap szemlaki, több mint háromezer holdas birtokának bérleti lejáratában vannak és Krausz A. Károly temesvári bankigazgató ajánlatot tett a közoktatási minisztérium közalapítványi ügyosztályának az egész birtok bérbe vételére. A bankigazgató ajánlatában kifejezésre juttatta azt a tervét is, hogy a birtokot parcellálni fogja és olcsó árban tizenkét évre terjedő szerződéssel aradmegyei kisgazdáknak adja tovább bérbe a parcellákat. A közalapítványi ügyosztály azonban hosszabb megfontolás után úgy döntött, hogy az ajánlatot nem fogadja el és a birtokot továbbra is nyilvános versenytárgyalás után adja bérbe. A versenytárgyaláson megtehető ajánlatát Krausz A. Károly is.

Május másodikán déli tizenkét órai lejáratával hirdette a földbérleti versenytárgyalást a kultuszminisztérium a pontosan 3771 hold és 746 négyszögöl kiterjedésű mezőgazdasági birtokra. A birtok hat bértagból áll, amelyek közül az első kettő együtt 791 hold és 591 négyszögöl, a harmadik 1416 hold 488 négyszögöl, a negyedik 480 hold 712 négyszögöl, az ötödik 586 hold 236 négyszögöl, a hatodik pedig 497 hold és 318 négyszögöl. Az egyes bérta-

gokra külön-külön hirdetett versenytárgyalást a közalapítványi ügyosztály. A zárt ajánlatok benyújtásával egyidejűleg az I—II. bértagnál 5000, a III-nál 10.000, a többieknél 3000—2000 kosona biztosíték letétele volt kötelező.

A beérkezett ajánlatokat tegnap bontották fel és azok közül a legmagasabb bérösszeget kínálókat fogadta el a közalapítványi ügyosztály, amely az évi október elsejétől 1928 szeptember 30-ig terjedő tizenkét évre a következőknek adta bérbe a birtoktagokat: az I. II. bértag 791 holdját Marosi Lajos szemlaki földmunkatulajdonosnak (az eddigi bérlő Friedmann Gyula) a III. bértag 1416 holdját a mostani bérlő Szemző Somának. A negyedik bértagra, amely 480 holdas egyáltalán nem érkezett ajánlat, az ötödiket, mely 586 holdas, Istvánffy Béla eddigi bérlőtől a németperegi kisgazdák konzorciuma veszi át október elsején, végül a hatodik 497 holdas tag bérlője a versenytárgyalás eredménye szerint további 12 évre is a mostani bérlő Eliás Adolf és társa marad. A versenytárgyalás eredménye az, hogy a régi bérleti összegnél jóval nagyobbat ért el a közalapítványi ügyosztály. Az eddigi szerződési feltételek helyébe, amelyek a bérlőkre igen kedvezők voltak, most szigorubbak lépnek.

gyar társadalomba, hogy az életnek forrásait, hogy úgy mondjam, piétással, áhitattal tisztelje, hogy az élet forrásait és az élet igényeit főleg a zsenge korban, kiindulásában kultusznak tárgyává tegye, s azokat óvja. En azt akarom és arra iparkodom, hogy a magyar társadalom valóságosan piétással, mint mondám, vallásos kultusszá emelje, azaz, hogy beállítsa az ő leggyengédebb, az ő legisteleltetőbb, az ő legkultuszosabb érzéseinek szentélyébe, keretébe a csecsemővédelem, az édes anya védelmének szentelt gondolatát. Ha erre én nem holmi modern eszmékből indulok ki, hanem erre engem az az ősi, régi szentírás inspirál, amely azt az Istent az élet szeretőjének és nem gyűlöltőjének mondja, erre engem az a nagy missziója az édes anyának inspirál, aki nemcsak egy költőgép, aki nemcsak egy fiziológiai tényező, hanem aki egy isteni misszióban jár el, erre engem az én fogalmam az anyáról, gyermekről, házasságról inspirál, amely nemcsak szerződéses, hanem mondhatom szakra-mentális titokzatossággal állítja be ezt. Ha a magyar társadalom így fog érezni, mélyen tisztelt közgyűlés, akkor megtalálja a módját, megtalálja az arányát, megtalálja a lelkesedését, a lelkesülést, hogy bármi módon is kifejtse magából még szegénységében is az ehhez szükséges áldozatokat.

Azután, mélyen t. közgyűlés, nekünk az élet szeretetével nemcsak a mi vallásos piétasunkat kell valamiképpen tekinteni, hanem a mi egész szociális érzésünket. Mindezeknek a bajoknak, amelyeket itt előttünk feltártak, az alapja a szociális helyzet alacsonyága, a társadalmi lét fejletlensége, a szegénység, a nyomorúság és annak árnyéka, a nagy tudatlanság. Mit kell nekem tenni? Nekem nem szabad egy társadalmat tisztnom, mely százezer, vagy száznegyvenszer évi kis koporsó mellett blazirtan, vagy nembánomsággal megy el, hanem rá kell nevelnem arra, hogy teremtsünk egy olyan szociális helyzetet, amely ugyan nem törvények paragrafusain múljon, hanem életen, kooperáción, fejlődésen, haladásra fordul, de okvetlenül szükséges, hogy teremtsük azt meg, hogy egy olyan szociális magasságot érjünk el, amely magasságon azután mindezek a bajok elkerülhetők — majd így folytatja. — „Mélyen t. közgyűlés! Egy képpel végzem. Amikor Sue Jenő, egy ugyan farszcsa híri író, de a francia demokráciában szereplő ember egyszer éjjel hazatért, egy akasztott embert látott a tornácán. És az akasztott ember cédulát szorongatott a markában. Sue Jenő kivette és ezt olvasta rajta: „Ott akartam meghalni, ahol legalább szeretnek engem.” Azt gondolta, hogy Sue Jenő, mint demokrata ember szerette őt ismeretlenül is, következésképp ott akart meghalni. Legyenek meggyőződve, ott akar maradni, élni, ahol szeretik őt, ott akarnak a százezrek, milliók élni, ahol szeretik őket, még pedig mentő szeretettel szeretik, a halál torkából kiragadó szeretettel szeretik, a gyenge, tehetetlen gyermekkorból, csecsemővalójukból erős férfiaságba, erős öntudattá nevelő szeretettel szeretik... Mélyen t. közgyűlés, ez egy felszólalás program, ez egy nagyszerű akció. Ha így perspektívák nyílnak, lépünk azokba bele oly szívvel, oly tettel, hogy az ezme testé legyen és az, ime, testé lön és mi köztünk lakozik és mi látjuk az ő dióságát, látjuk a szeretetnek, érve ez alatt a megmentő szeretetnek érvényesülését és boldogságát. Jobbat nem mondhatok, felszólalásbet nem gondolhatok, erényesebbet nem kívánhatok, kezét-kézbe, karra-karba lova dolgozunk, hogy úgy legyen!

A gyermekvédelem napja.

(Az „Aradi Anyavédő Egyesület”, az „Aradi Stéfania Szövetség” alakuló ülése és az „Aradi Patronázs Egyesület” közgyűlése. — Kintzig János főispán Arad gyermekvédelméért. — Apponyi Albert gróf Aradon. — Prohászka püspök beszede.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 3.

Jelentős napja lesz az aradi és aradmegyei gyermekvédelemnek vasárnap. Ekkor alakul meg délután 4 órakor ünnepélyes keretben az „Országos Stéfania Szövetség” aradi fiókjá és ezzel egyidejűleg az „Aradi Anyavédő Egyesület” is, melynek fontos szerepéről a legutóbb tartott városi közgyűlésen Kintzig János főispán lelkes szavakban emlékezett meg. Ugyancsak az nap délelőtt 10 órakor tartja az „Aradi Patronázs egyesület” is évi rendes közgyűlését, melyen betöltésre kerül Urban Iván báró főispán volt egyesületi elnök öröke is.

Az egész társadalom érzi és tudja, hogy a most dúló nagy világháború az itthon maradtakra is súlyos feladatot ró, mely elől ki-
látni vagy azokat lanyhán venni nemzeti védelem volna. A magyar társadalom, mint minden nagy pillanatokban, úgy most is kötelességének büszke tudatában vallás és nemzetiségi különbség nélkül csoportosan a mai idők egyik legfontosabb teendőjének, a gyermekvédelemnek állítja fel a feladatát. Az országban mindenütt az eddigénél is nagyobb lelkesedéssel szervezkednek és munkálkodnak a gyermekvédelem társadalmi intézményei. — Arad városa mindég az ország első városai közé tartozott, az egy szép nem es eszme érvényre jutásáról volt szó, — így most is, az első vi-

déki városok között van a nagyszabású anya- és gyermekvédelmi mozgalomával.

Kintzig János főispán ki az egész nagyszabású mozgalom lelkes vezetője, oly szép és tanulságosnak ígérkező napot helyes kilátásba a ma saétküldött meghívójában, hogy bizton hisszük, hogy az alkalommal szüknek fog bizonyulni a városháza díszterme az érdeklődők részére.

A meghívó szerint az alakuló ülésen részt vesznek és mindannyian felszólalnak Apponyi Albert gróf az Országos Stéfania Szövetség elnöke, Zichy Rósal gróf, kinek neve az országos katolikus misszió egyesületek előtt bizonyára ismeretes: továbbá Tauter Vilmos dr. udv. tan. egyetemi tanár, híres szülész orvos, Madzar József dr. az Országos Stéfania Szövetség ügyv. igazgatója, kit már a múlt hónapban Aradon tartott mély tartalmu előadásából ismer az aradi közönség. végül Ruffy Pál dr. min. tan. az állami gyermekmenhelyek országos felügyelője és Kőszeghy Sándor dr. min. tan. a belügyminisztérium gyermekvédelmi előadója.

Ezen országos nevek és az a lelkes agitálás, amit viselőik kifejtenek bizonyítékát képezik annak, hogy a mozgalom mily nagy fontosságú. — Ezt bizonyítja Prohászka Ottokár püspök beszede is, melyet az Országos Stéfania Szövetség alakuló ülésén mondott el.

„Amikor a nemzeti erők forrásai elapadóban vannak — mondotta a nemzetmentartó mozgalomról a püspök — amikor a nemzeti élet hasztalanul szivárog el, engedjék meg, mélyen t. közgyűlés, hogy én ne csak humanitárius, ne csak fiziológiai, ne csak nemzeti, ne csak szociális tekintetekre hivatkozzam, hanem, hogy a nagy hitnek és azoknak a legtöbbszörsebb szuverén erkölcsi erőknek a bázisára, azaz, hogy a magaslatára emelkedjem, én onnan vegyek és indítsak erőt, lökést, lelkesülést a ma-

Dublin el van vágva a világtól.

— Az ir forradalom leveretése. — A mozgalom új kitörése várható. —

Saját tudósítók telefontjeleirése.

Budapest, május 3.

Amsterdam. Egy itteni lap Londonból úgy értesül, hogy a dublini leverett felkelők száma 5000 volt. A zendülők veszteségei súlyosak, az összes kar mintegy 300,000 font sterling. A lazadók mindaddig tartották magukat, míg a postaépület kezükben volt. A felkelők 3 angol tisztet és 5 altisztet elölttek. A mint az épületet többé nem védelemezhettek és vezérük, Conney megsebesült, a lazadók elhatározták, hogy menekülni próbálnak és Conney-nek is tanácsolták, hogy meneküljön. Két altiszt és három katona tényleg sértetlenül menekült meg, míg a zendülők nagyobb részét halomra lölték.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung jelenti Londonból: A Daily Mail szerint Dublin teljesen el van vágva a külvilágtól. Az utcákon csak katonai igazolvánnyal lehet közlekedni. A városban mindenütt nagy a nyomer.

Hága. A Sin-feln mozgalom ismerői azt állítják, hogy az irék minélgyi szenvedett veszteségeiket és munió kizsároltát pótolni fogják, újabb kísérletet tesznek, hogy felülkússzanak az angol uralom ellen.

London. Wimborne, Írorság alkirálya és Birrel államtitkár pénteken közölte az újságírókkal, hogy a felkelők már csak céltalan lövöldözésekre szorítkoznak, és miután megszállottak egyes épületeket, támadásokat sem intéznek onnan. A kormánycsapatok tüzérséggel igyekeznek a felkelőket elkergetni a házakból. Casement partraszállása, a norfolki partok ellen intézett légi támadás és a dublini zavargások mind egyidőre voltak megállapítva, hogy az angolokat arra kényszeríték, hogy a szárazföldről csapatokat küldjenek Írországra. Katonai szempontból a felkelők egy pillanatra sem voltak veszedelemesek, egyetlen kitalásuk volt, hogy meglepik a hatóságokat. A felgyújtott postahivatal lángjai megvilágították az egész várost és megkönnyítették az ostromlók feladatát, mert a lazadók legerősebb állásait elpusztították.

A lázadás akkor következett a végéhez, a mikor Pearce lázadóvezér megsebesült és tárgyalásokba kezdett. A felkelők utolsó fellegvára a Varieté-színház volt, amelyről leszedték az ir zászlót. Amikor a géplegyverek katonái és a puskák ropogása megszűnt, az emberek lassanként előjöttek a házakból és hozzáálltak az utcán heverő holttestek megvizsgálásához. Sohasem fogják megtudni, hogy hány halottja volt a harcoknak, de ez a szám bizonyára nagy.

A Daily Mail szerint a felkelők nagyobb küzdelem nélkül elfoglalták a dublini kastélyt, azaz az azután megakarták rohanni a kastélyt, de kiszámították magukat mert Mathew Nathan, a parancsnok addig állt ellen, amíg hatlón délután megerkeztek a csapatok Courraghól.

Szomorú történeteket beszélnek el a kisgyermek haláláról. A játéktereken sok gyermeket találtak holtan, ezek az utcai harcok áldozatai. Az is megtörtént, hogy egy nagy játékaruházat kitörtök, mire a gyerekek tömegesen odaszaladtak. Az üzletben tűz ütött ki és a gyerekek az ablakon át próbálták menekülni. Tíz gyermek elpusztult. Fegyvertelen tisztet és katonákat hidegvérrel öltek meg.

Megállapítható az is, hogy Dublinba igen sok asszony jött, akik a tengerészek ismert revolverével voltak felszerelve. Az asszonyok is löttek a tisztekre.

Genf. A Journal-nak jelenti Dublinból: A város egészen kihalt és életveszélyes az utcán járni. A legérdekesebbek a barrikádok, amelyek a legkülönbözőbb dolgokból vannak összeállítva. A nehéz agyuktól egészen a gyerekkocsiig mindent lehet itt találni. A lazadók ellenállása mindinkább lanyhul, különösen a mióta Maxwell megérkezett.

Hága. A Daily Mail jelenti: Dublinban olyan nagy a pusztulás, hogy még hónapok múlva sem lehet a várost egészen helyreállítani. A Sackville-utat és környékét a tűz és a gránát elpusztította. Hogy hány ember esett el, nem tudni, mert az irék titokban temetik el halottaikat. Dublin egészen el van zárva a külvilágtól.

A téniek soha sem titkolták szándékaikat. Nyíltan hirdették német-szimpatiajukat és lakásukban kifüggesztették a német császár arcképét. Nyíltan fenyegetőztek a torradalommal is.

London. Az Reuter-ügynökségnek jelenti Dublinból: A Stefan Green kivűt meg az Abbey-streten is nagy pusztulást alapítottak meg. Itt is majdnem valamennyi épület elpusztult. A törvényszéki épület is igen sokat szenvedett, a hatalmas palota talán talán nyomokból következtetik, hogy körülötte nagy harcok voltak. Néhány szegényebb városrészek utcái is igen sokat szenvedtek, egyes utcareszletek teljesen áldozatai lettek az itten folyó heves harcoknak. Reggel minden csendes volt és csak szorvanyosan lehetett lövéseket hallani. Jelentések vannak, hogy a letartóztatott lazadók között több fiatalasszonyt találtak, akik kitűnő cselövek voltak. Dublinból a katonaságot már visszavonták, csak utánasok teljesítenek őrzési szolgálatot. Bellinage városban, Dubun környéken, meg tegnap is lehetett lövéseket hallani. A felkelők kis csapata torlaszolta itt el magát és valószínű, hogy néhány napig fogják magukat tartani. Dubintól nyugatra a közsegekben és a városokban meg vannak lazadó bandák, amelyek nem akarják elhinni, hogy a torradalom beveződött és a felkelők megadták magukat. Több helyen meg most is harcolnak. Mint hogy azonban az összeköttetéseket elpusztították, ezekről megbízható hírek nem érkeztek.

Berlin. A Berliner Tageblatt írja: A dublini Irish Times a dublini felkelés utolsó óráiról drámai erejű leírást közöl. Elmondja, hogy vasárnap este kilenc órakor ötszáz felkelő hagyta el fogoly gyanánt a postahivatalt. Borzasztó állapotban voltak. Csak kevésen volt az egyenruha megismerhető, a legtöbb félig elégett rongyokat viselt. Szombaton este vezetőjük, Pearce megjelent a katonai parancsnokságnál s föltétlenül megadta magát. Vasárnap reggel fehér zászlót tűztek ki a postahivatalra és a felkelők előbujtak a megégett barrikádok mögül.

Az angol lapok a dublini felkelés számát tízenkötőzetre tessék. Az amerikai irék között az angol-ellenes mozgalom az utolsó napokban rendkívül élénk volt.

A roman zsinat befejezte tanácskozását.

(Papp L. János püspök záróbeszéde.)

az aradi arany tudósítójának.

Arad, május 3.

A görög keleti román egyházmegyei zsinat ma folytatva ülését a délelőtti folyamán megválasztotta Ciora János diakónust 33 szavazattal két fehér lap ellenében az egyházmegyei papi segélyalap referensévé. Tárgyalás alá vették az aradi és nagyváradi szentszékek jövő évi költségvetéseit, amelyet el is fogadtak.

Pap L. János püspök záróbeszédében örömmel konstataulta, hogy a tárgyalások a lehető legsimábban folytak le. A jelen zsinat üléséből hiányzott a közelmúlt zsinatok szenvedélyes hangja és személyeskedése, ami mindenesetre a mai komoly időknek, külső körülményeknek tudható be. Az ülésüket a mai helyzetnek megfelelőleg a legteljesebb és legkomolyabb objektivitás jellemezte. Öröme teljes lenne, ha nem lenne egy körülmény, amely az eredmény örömteljes voltára bántólag hat. Ez pedig az, hogy a zsinat a tegnapi napon oly indítványt fogadott el, amelyet nem lehet végrehajtani a alaposabban gondolkozva a dolog felett, már most előre megmondhatja, hogy a jövő évben valószínűleg sajnálkozzunk majd kénytelen a zsinatnak bejelenteni, hogy határozatát nem hajthatta végre. Ez a határozat pedig a tanítónőképző felállítására vonatkozik, mert az egyházmegye nem rendelkezik olyan alapokkal, amelyek egy ilyen intézmény létesítését és fentartását lehetővé tennék. Nagyon örülne azonban, ha csatlódná és ha azok, akik annyira lekesedtek és hevítek az ideálért, megnyitnák tárcáikat és az ideál létesítését így anyagilag is elősegítenék.

A püspök zárószavaira Ciohan Aurél dr. lippai ügyvéd válaszolt, aki a zsinat nevében megköszönte Pap L. Jánosnak a rendkívül tapintatos és tárgyilagos vezetését. A zsinat megelégedéssel vette tudomásul, hogy úgy az aradi, mint a nagyváradi szentszékek teljes mértékben megtelelték feladataiknak s a zsinat elé már oly kész anyagot terjesztettek, amely diszkusszióra alig adott alkalmat. Ezzel a zsinat ülésézése véget ért.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legakármásabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a táborba minden aradi katona olvasza.

Előléptetések az aradi üzletvezetőségénél

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 3.

A májusi előléptetések során az aradi Máv. üzletvezetőség tisztikarában a következő tisztviselők léptek elő. Az V. fizetési osztály 2. fokozatából, ugyanezen fizetési osztály 1. fokozatába. Marzós Iván felügyelő. A VI. fizetési osztály 2. fokozatából, ugyanezen osztály 1. fokozatába. Komlóssy Jenő és Andrassy István főellenőrök. A VI. fizetési osztály 3. fokozatából, ugyanezen osztály 2. fokozatába. Mágori János, Udvardi Károly és Váradi Ignác főellenőrök. Medveczky György és Poldesz Richárd főmérnökök és Gersi József főellenőr.

A VII. fizetési osztály 1. fizetési fokozatából a VI. fizetési osztály 3. fizetési fokozatába, főellenőrre, illetve főmérnökre. Weiss Ottó ellenőr. Pünkösdi János, Fábrián Gyula és Török Artúr mérnökök. A VII. fizetési osztály 2. fizetési fokozatából, ugyanezen fizetési osztály 1. fizetési fokozatába. Mooskónyi Zsigmond mérnök. Ligeti Hugó ellenőr. Orendi Hermann mérnök. Dr. Motika Adolf és Dr. Martinovics Róbert segéd titkárok és Montórisz József mérnök. — 300 korona korpótlékban részesültek Gábor Dénes és Hollós László ellenőrök. A VII. fizetési osztály 3. fizetési fokozatából, ugyanezen fizetési osztály 2. fizetési fokozatába. Lázár Mihály ellenőr. Allodiatorisz Károly mérnök. Fodor Károly és Simon Géza Gyula ellenőrök.

A VIII. fizetési osztály 1. fizetési fokozatából, a VII. fizetési osztály 3. fizetési fokozatába, ellenőrre, illetve mérnökre léptek elő. Bajor Gyula hivatalnok, Dénes Samu mérnök és Tallós Zoltán hivatalnok. A VIII. fizetési osztály 2. fizetési fokozatából, ugyanezen fizetési osztály 1. fizetési fokozatába. Dr. Boros József fogalmazó. Hajbók Lajos hivatalnok. Tolnai Jenő és Mattanovich Arpad mérnökök. A VIII. fizetési osztály 3. fizetési fokozatából, ugyanezen fizetési osztály 2. fizetési fokozatába. Gyarmati Mihály hivatalnok. Dr. Schüller Ferenc, Dr. Veszprémi Sándor és Szabó Béla fogalmazók. Tóth István, Hangonyi Gábor, Lomn Nándor és Ibrányi Mihály hivatalnokok.

A IX. fizetési osztály 1. fizetési fokozatából a VIII. fizetési osztály 3. fizetési fokozatába léptek elő. Bodor Akos, Bochor Ernő, Nyiri Adolf, Sovánka Sándor, Monasterian Gyula és Humicza Tivadar hivatalnokok. A IX. fizetési osztály 2. fizetési fokozatából ugyanezen fizetési osztály 1. fizetési fokozatába. Derzsy Gyula, Popovics Ignác, Kanyó Tivadar, Vallontiny Gyula, Czömpöl Ignác László Zsigmond és Guldon Gusztáv hivatalnokok. A XX. fizetési osztály 3. fizetési fokozatából, ugyanezen fizetési osztály 2. fizetési fokozatába. Czeglédy Jenő, Drechsel Rezső, Révész József, és Sztröcskó Károly hivatalnokok.

Ezenkívül előléptek a B) táblázatba soroltak közül Hallamaschek Róbert, Váll Daniél, Szabó Lajos, Hevesi Gyula, Groholski Ferenc, Tapolcsányi Géza, Bánti György, ifj. Rádai Flórián, Schlögl Károly I. osztályú irodakezelők egy fizetési fokozattal, Palla Sándor, Huszár Károly, Benedek Samu, Weiler Viktor, Kraft Károly I. osztályú irodakezelőkké, Babes György, Szilágyi János, Vörös Rezső, Botika Marton, Vadas Jakab, Kupp Ferenc, Tóth Sámuel, Augusztinov János, Mike Géza, Tóth János, Winkler Viktor, Sztankóczy Odón, Lippai Nándor és Botka Lajos II. osztályú irodakezelők, özv. Gerics Odónné

I. o. kezelőné, Holzinger Józsefné, Kanders Jozela, özv. Vas Dávidné, özv. Csillag Sándorné, Fodor Józsefné, Pilderné Lászlófy Blanka és Tóth Arturné II. osztályú kezelőnők egy fizetési fokozattal és özv. Técsi Józsefné I. o. kezelőnévé.

H I R E K.

Liebknecht német képviselő letartóztatása.

— *Katonai ruháját levette tüntetett.* —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Berlin, május 3.

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenté: Ama kiene ember közt, akiket a rendőrség május elsején a Potsdamer-piacon rendezett tüntetés alkalmával letartóztatott, volt Liebknecht birodalmi gyűlési képviselő is. Minthogy Liebknechtet polgári ruhába tanították, hona ő egy munició gyárba szolgálatra beosztott katoná, a katonai hatóság megindította ellene az eljárást és elfogató parancsot adtak ki ellene.

Berlin. A birodalmi gyűlés legközelebbi ülése május 9-én lesz. A napirend első pontja a szocialdemokrata párt amaz indítványa, hogy a Ház intézzen fejszolgáltatást a birodalmi kancellárhoz, hogy Liebknecht ellen megindított eljárást a birodalmi gyűlés tartamára függeszték fel es bocsássák szabadon.

LEGUJABB.

Ejjei 3 órai telefonjelentése.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik Csernevichot: Az oroszok által a mult héten evakuált osztrák Nowosielica menekültjei az orosz front mögötti állapotokról a következőket mondják: Két hét előtt Bojan, Levceny és Tautului községek egész polgári lakosságát az orosz katonaság elhurcolta. Husvét vasárnapján Nowosielica lakosságát is a Dnyeszter mögötti vidékre vitték. Az orosz katonák és az ideérkezett csőcselék az evakuált községekben az összes gabonát és butorokat ellopták. Az evakuáció előtt a községek lakosságának új ruhákat adtak, hogy megismerjék és hogy a hatóság könnyebben szemmel tarthassa őket. Az orosz tiszték kijelentették, hogy ez csak reváns, miután az orosz- lengyelországi lakosságot a német, magyar és osztrák hatóság is így kezeli. A menekülők elmondták még, hogy az orosz kézben lévő német és osztrák területek közigazgatásával az orosz hatóságok alig törődnek. Adót nem szednek, a földmunkák elvégzésére eddig semmitéle intézkedéseket nem tettek, a lakosság bajaival és nyomorával mit sem törődnek. Ugy latszik, attól félnek, hogy minden percben elvesztik ezeket a területeket. Nowosielicza, amely a békében a nemetországi és ausztria-magyarországi forgalomban nagy szerepet játszott, teljesen megsemmisült. Alig van a városnak egy ep háza.

Az orosz katonák között a békeóhaj általános igen nagy.

Lugano. Az olasz lapok közzé tett a hivatalos veszteségjelentést, amely az elesett tisztek névlistáját tartalmazza. A hivatalos lista 3001 tiszttel nevével sorolja fel az elesetteket között. Ezek között 5 tábornok, 166 főosztályos, 544 kapitány és 2293 alantaszab tiszttel neve van. Ezen jegyzék azonban nem tartalmaz igényt az olasz hadsereg teljes veszteségének hiteleségére, mert biztos, hogy sokkal több tiszttel esett el.

— **Kitüntetések.** A király Bienenstock József főhadnagyot az ellenség előtt tanúsított vitézségéért a signum laudissal tüntette ki. — Donáth Lipót I. o. számvivő altisztet, aki a Mobile Pterdedepot I. 7.-nél beosztva teljesít szolgálatot, a vitézségi érem szalagján viselendő ezüst érdemkereszttel tüntette ki a király. — A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az ellenséggel szemben tanúsított vitézségéért elismeréséül Zvolenszky József 12. huszárezredbeli századosot, és Bethlen Ferenc gróf 3. huszárezredbeli főhadnagyot utólag a signum laudissal tüntette ki.

— **Német tiszttel menekülése orosz fogságból.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A Pester Lloyd jelentik Bukarestből: Schneider János berlini mérnök és tartalékos százados még a mult év őszén orosz fogságba jutott. December 11-én sikerült neki megszöknie, s négy hónapi gyaloglás után a Pruth folyóhoz, az orosz nartarnoz ért. Tegnap megkísérelte az átúszást a Prutnon. Két orosz határrendőr észrevette és utána vetették magukat a hullámokba. Már román vizéken voltak, amikor a Stetanesi román határ-nelységben lévő határőrző román katonák észrevették őket, s felszólították mindhármat, hogy lépjenek román területre. A két orosz határőrt innen haza küldték, míg a német százados Bukarestbe érkezett.

— **A bolgár képviselő elutazása Budapestre.** Budapestre jelentik: A bolgár szobranje küldöttségének tagjai ma reggel 7 óra 55 perckor a maroshegyi gyorvonaton utaztak el Budapestre. A nyugati pályaudvaron becsuszatásukra megjelentek Apponyi Albert gróf, a Bolgár Vöröskereszt Támogatására Alakult Országos Bizottság elnöke, Toinay Kornél, a m. kir. államvasutak igazgatóságának elnöke és még sokan. A szobranje tagjai, élükön Momosilov Iván dr.-ral, barátságos beszélgetésben töltötték el a vonat indulásáig az időt, elragadtatással emlékezve meg a budapesti látogatás örökké felejthetetlen bensőségéről. Szives búcsú után a küldöttség tagjai elhelyezkedtek a részükre tartott kocskában a vonat kirobogásakor a magyarok lelkes éljenzésére. „Eljen a magyar! Eljen Budapest! Eljen a magyar-bolgár testvériség!” kiáltásokkal telelték. A bolgár képviselők elutazásuk alkalmával Beöthy Pálhoz, a magyar képviselőház elnökehez meleg hangú, irrandia nyelvű táviratot intéztek.

A távirat szövege ez: Mélyen meghatva attól a meleg fogadtatástól, amelyben elnök ur és a magyar képviselők reszesiteni szivesek voltak, szép hazájuk elhagyásakor újból megragadjuk az alkalmat, hogy a legőszintűbb köszönetünket fejezzük ki. Kérjük az elnök urat, hogy hálánk kifejezését magyar képviselő társaink előtt tolmácsolni sziveskedjék.

— Fölmentik a segédszolgálatos moinárokat és pékeket. A honvédelmi miniszter 7000. számú leiratát az alábbiakban tudomásra hozza, hogy a hadügyminiszter között létrejött megállapodás alapján a segédszolgálatra alkalmasnak, vagy népfelkelési hadiszolgálatra fegyver nélkül alkalmasnak osztályozott moinárok és pékek, kik a mögöttes országokban tartózkodnak és ha ez iránt a főispánok indokolt előterjesztést tesznek a m. kir. honvédkerületi, illetőleg es. és kir. katonai (hadtest) parancsnokság által bizonyítatlan időre fel fognak mentetni. A honvédkerületi parancsnokságok a rendelet alapján is nemcsak a honvéd, hanem az összes mind az A), mind a B) osztályú népfelkelésre kötelezetteknek felmentését is engedélyezik, tekintet nélkül arra, hogy a népfelkelésre kötelezettek a hadseregnél, vagy a honvédségnél szolgálnak-e. A közös hadseregnél rendes három évi szolgálati kötelezettség alatt álló, valamint a közös hadseregnél tartózkodó és póttartalékos segédszolgálatos moinárok és pékek felmentése iránt a hadügyminiszter rendelete értelmében a es. és kir. katonai (hadtest) parancsnokságok határoznak.

— A nagyváradi polgármester esauvője. Rimler Károly, Nagyvárad város polgármestere tegnap házaságra lépett Mandi Iren urnóval, nevelő Berkovits Miklós dr. városi tb. főorvos özvegyével. Az egyházi esküvő Budapesten a Deak-téri ág. ev. templomban volt, a polgari kötetet Barozs István dr., Budapesti szekerítőváros polgármestere vezette. Tanúk Horvay Géza országgyűlési képviselő és Samson Marton dr. budapesti orvos voltak. A polgármester es felesége ma délután érkeznek Nagyváradra. A város tanácsa megleghaugs táviratban üdvözölte az új házaspárt.

— A kupinovári rét titka. Szabadkáról írják: Regényi Gábor dr. főispáni titkár a háború elején önként jelentkezett harcéri szolgálatra és mint tartalékos huszárnagy már az első napokban a szerb fronton volt. A Szerémségbe betört szerbek Kupinovári elították és mivel előretörő csapataink elől menekülve, az elhagyott huszárszázadot nem bírták magukkal vinni, a kupinovári réten agyonlőtték. Regényi Gábor holttestére azóta nem akadtak rá, mert a sírokat víz fődte. Regényi Lajos elsőkelő szabadkai polgár a múlt héten szét utazott Kupinovára s egy oszlopokkal és egy munkással kiment a hatalmas rétre. Az első kapavágás után, ahelyet egy helyen csak egy vaktában tettek, míg néhány centiméternyire a földben, két üszű bészba akadt az ázó: a szerencsétlen apa előtt ott feküdt a holtteste. A bluzáról levágtak egy darabot, a holttesteket ismét behantolták s holnap eftik meg a hivatalos exhumációt. A hős halálát halt huszárnagyot vasárnap temették el Szabadkán nagy katonai pompával.

— Elelmiszerezés Svájcban. Zürichből táviratozzák: A svájci szövetségi tanács elrendelte az élelmiszerezés kiméletlen üldözését. A svájci rendőrség Genfben megtalálta az üzerek egyik részét és az élelmiszerek óriási tömegét foglalta le. Közel kétmillió kilogramm rizs, százezer kilo csokoládé, hasonló mennyiségű kávé, olaj és kondenzált tej került a rendőrség kezére.

— A rizs maximális ára. Varjassy Lajos polgármester közli, hogy a rizsnek kilogrammonkénti árát 2 korona 30 filléren állapította meg május 3-tól kezdődőleg. A ki ezen összegnél drágábban árult, vagy vásárolt: kihágást követ el, 600 korona pénzbüntetéssel és 2 hónapig-tartó elzárással büntetetik.

— Meghalt az anyja után. Budapestről jelentik: Tegnap éjszaka a Főherceg Sándor-utca 27. számú ház harmadik emeleti lakásában agyvelővérzés érte Gotthard Vincénót, egy 59 éves szőlésznot. Fia Gotthard Antal, a Rókus-kórházból orvost hivatott, aki érvágást hajtott végre, hogy könnyítsen az asszony fájdalmán. Dacára ennek az asszony éjtél után meghalt. A halált Hegedüs Pál orvos konstatálta s közölte az asszony fiával, aki midőn egyedül maradt, felvágta ereit s meghalt. Az öngyilkos fiatal ember hátrahagyott levelében azt írta, hogy anyja nélkül nem tud élni, azért lett öngyilkos.

— Pankota község a rokkantaknak. Az aradmegyei rokkant katonák és hadiárvaik alapja javára Pankota községben Gherba Gusztáv jegyző gyűjtőívén befolyt adományok összege 6770 korona. Ehhez a pankotai segélyező bizottság 2060 korona, Pankota község 1000 korona, a pankotai vörös kereszt egyesület 1000 korona, a Pankotai Népbank 500 korona és a Pankotai gazd. bank 500 koronával járult hozzá. Ezenkívül magánosok számos 2—300 koronás adományt írtak alá. A gyűjtött összeget a község a pályósi főszolgabírói hivatalhoz küldte be.

— Öngyilkosság. Ma délután három órában özvegy Frisk Józsefné ötvenegy éves aradi magánzórnó Batár-utca 11. számú házában öngyilkossági kísérletet követett el. Főbe lötte magát, de a golyó csak kisebb sérülést okozott rajta. Az esetről értesítettek a rendőrséget, honnan Rátky Béla ügyeletes rendőrtiszt ment ki és intézkedésére az öngyilkost a mentők a kórházba szállították.

— Agyonlőtt hoteltulajdonos. Amsterdamból táviratozzák, hogy Tegels Janost, az antwerpeni Hotel Delt Industrie tulajdonosát a haditörvényszék agyonlövette.

— Engel keresk. szaktanfolyama. F. hó 8-án 3—4 hónapos tanfolyam veszi kezdetét. Gyakorlati alapos oktatás könyvelésben, levelezésben, gyors-, gép- és helyesírásban, keresk. számtanban és ipari munkálatokban, szerves, kísérleti tanterv alapján. Mérsékelt tandíj. Díjtalan állaskövetítés. Intézetünk négy évi tanulása óta, közel 500 tanítványt képezett ki, kiknek 80 százaléka kimutatásilag elhelyezést nyert. — Beiratkozás László Vilmos-utca 2. Telefon 1046. 2286.

— A nyári hónapokban sok gondot ad a nagymosás. E gondoktól csak a szabad. Aero-waan legnyomású mosógép szabadít meg, mely képes egy óra alatt annyi ruhát kimosni, mint egy mosónő egy egész nap. A géppel 70 százaléka szappant takarítunk meg. Ár 24 korona. Gyakorlati bemutatás minden este 8 óra után pont 6 órakor, Magyar Ferenc gazdasági gép üzletében, Arad, Zrínyi-utca 6. 281

— Alkalmi olcsó árak a Fischer árúházban. Jó minőségű lenér vagy saunas férfi ing darabja 7 korona, egy nyuszór kemény kárp 7 korona, fekete lánom edelweis harisnya 250 korona, gyermek patent és cerna harisnyák 150 koronától 3 koronáig. Megérkeztek a gyönyörű matröz sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers seiyem anyó 7 korona. Fischer Nagy Árúháza. 271

— A szőlősgazdáknak s a harctéren a katonáknak nagy lesz az öröme, mert bőven terem bor és gyümölcs, amióta „Peronospora”-ral permetezik a szőlőket és a gyümölcsöket. Utalunk lapunk mai hirdetésére. 2052

— Egy egész antikváriumot sikerült jutányosan megvennem, s így abban a kellemes helyzetben vagyok ezen tárgyat u. m. régi porcellánok, üvegcsék, kepek, tataragványok, pipák stb. nagyon olcsón továbbítani. Ugyancsak veszek és eserétek ilyenmű tárgyakat, melyek megtekintetők: Fischer Mór, üveg, porcellán, üszmü- és kepekterező üzleté-

ben Arad, Andrásy-tér 25. Városi és megyei telefon sz. 568. 2009

— Könyvtárakat, bélyeggyűjteményeket és hangjegyeket vesz Kerpel könyvkereskedése.

— Gyermekek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyárúházában 10 koronától 150 koronáig.

— Csomagoló papírok nagyban Kerpelnél. 241

Hamis kártyázással vádolt főhadnagy.

(A megjegyzett makaokártyák. — Szerencses játszmák a harctéren. — Targyalás a hadbíroságnál.)

az Aradi Közlöny mellékletéből.

Kolozsvár, május 2.

Nagyszabású bünper főtárgyalását kezdte meg a kolozsvári honvéd hadosztálybíróóság, amely ezúttal egy honvéd főhadnagy feletti itélkezéskor, a katonai ügyesség hamis kártyázással vádol. A honvéd tisztikarban a homloktérbe került eset határozottan a ritkaságok közé tartozik és amennyire kivétel, ugyanolyan mértékben kellemetlen is.

A bünper főtárgyalását tegnap reggel fél kilenckor kezdték meg és Szabó Sándor hadbíró-alezredes vezette. A vádat Bogeha Pál hadbíró-örnagy képviseli és a vádlottat pedig Ausch Jenő dr. ügyvéd védi. A haditörvényszék megalakulásának formalissai után kinaligatták a terheltet az általános kérdésekre és azután pedig a tárgyalás jegyzőkönyvet vezető Horváth Emil báró elnöki utasításra felolvasta a honvéd ügyesség vádiratát. A terjedelmes vádirat indoklásában nagy vonalakkal benne van a bünper egész anyaga. Előbb általános szavakkal szól a terhelt könyvelő, költkező, pazarió életmódjáról, amit vizsgálati tozságba való helyezés előtt folytatott és kártyaszívvelődjéről, aminek radszolgája volt úgy, hogy attól még a harctéren sem tudott megszabadulni. A vizsgálat bizonyítékaira támaszkodva mondja a vádirat, hogy a terhelt főhadnagy az északi harctéren 1914-ben és 1915-ben folytatott szerencses kártyázásából, több tételben, tízezer koronát kitevő összeget küldött részére való megőrzés céljából Besztercebe. Urmányi főszolgabíró címere. Itthon a vádlott tavaly decemberben Besztercén és es év január havának első felében pedig Désen folytatott nagyobb kártyázásokat, melyekben Kormendy százados, Bieliczky főhadnagy, Keller dr. zászlós, Storbán Vilmos dr. dési árvasszéki únök és Hirschfeld Jenő dr. ugyan- csak dési ügyvéd voltak többnyire a vesztes partnerei. De játszott a főhadnagy magának és gyakran nyult kártyaszobákban is hazarugatókat. Az utolsó nagy játszma január 9-én, Désen, az oitani Hungaria-szálloda 18. számú szobájában folyt le és azután a főhadnagy Budapestre utazott. Már a játszma vége felé volt egy izgatottabb jelenet a játékosok között, ami azonban nem volt sem sértő, sem leleplező. Mindössze annyi történt, hogy Bieliczky főhadnagy egyszer idegeseen oda kiáltott a vádlott játékosnak:

— Nem vagyok bolond, minden pénzemet a te bankodba beveszteni!

Az árvasszéki únök és az ügyvéd pedig maguk részéről abbanagyva a játékot, mely azért más partnerekkel folyt tovább, pár per-

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok az alapadás nélküli aranyból, platina-ból vagy porcellánból. ::

FOG- fogak eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogak átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely több mint Berlin, Liposa, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkelőbb műsereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárati Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

és a 'makao-kártya' hálapiát, vizsgálatták. Az utolsó parthia befejezése után Hirschfeld Jenő dr. ügyvéd zsebre vágta a kártyát és pár nappal később, mikor a főhadnagy már nem volt a városban, megkezdődött a csendes, a társadalmi leplezés. Bliesky főhadnagyt is felvilágosították, hogy a bajtársa hamisan játszott kártyákkal. A vádindítvány részletesen felsorolja, hogy a bűnjelként lefogott kártyacsomagok lapjai hátsó részükön hogyan vannak színek szerinti vörös, vagy zöld tintával apró csillaggal, illetve finom sáfránssal megjelölve és azt is leírja, hogy a terheltnél megtartott házkutatás alkalmával vörös, zöld tintákat, k húzó tollat és több csomag kártyát lefogták.

A vádindítvány felolvasása majdnem egy teljes órát vett igénybe és a sor, csak ezután kezdte a vádlott kihallgatására.

A főhadnagy közép-ermetű, testtartása könnyed, elegáns, arca színpadkép, tekintetéből kilátszik, hogy büszke a mai díszítő két hadiküldetésre. A hozzá intézett kérdésre komolyan és a szavahihetőség melegségével jelenti ki:

— Nem érzem magamat bűnösnek.

Ezután pedig hosszasan beszélt a harctéri és itthoni kártyázásairól, és tagadta, hogy valaha is hamis kártyákkal játszott volna. Hivakozott nagyfokú rövidlátására, melynélfogva mindenkor csak monoklival tudott játszani és ami szinte kizárja, hogy a megjegyzett kártyákkal még a szemüveg használatával is szerezni képes korrigálni képes lett volna. Egyebekben pedig becsülete so. sát, bizonyításaira, helyesebben a tanúra b. zia.

Egy merev katona, Bliesky főhadnagy volt az első tanu, akit a haditörvényszék kihallgatott. Vallomása éppen a karakterénél fogva a kifogástalan kártyajátzmákra vonatkozólag nyíltan mentesítő volt, azonban a gyanúsá telt dési partik-ra vonatkozólag nem volt mentes a katonai előítéletek ői. Főleg azon momentumokról beszélt, melyek a januári játék után következtek és a megjegyzett kártyák körül merültek fel. Elmondta jelenetét a leplező Hirschfeld ügyvéddel és szökött arról a módról, melyet a vadítottak a játékosok levéltől ajánlottak fel a botrány nélküli kimenekülésre. A tanu és a terhelte szembeállítás, mert a tárgyalást vezető alepre-

des est előre elbáráltta, nem volt veszedelmes. Legalmat saupén az támasztott, hogy a védő találó kérdések feltételével a tanuvallomás ellentéteit kívánta bizonyítani és a megsejtés mebből kárta azon az alapon, hogy a tanu megerítéséből kitért a védenre iránti ellenséges értelet. A bíróság a megsejtés telett nem döntött, azt az összes tanu kihallgatása utánra halasztotta. A tárgyalást ezután félbeszakították.

Uj könyvek.

* A Kárpáti hó címmel most jelent meg a könyvpiacra Szabó István háborus könyve. A szerző — maga is az első fronton, uniformisban és a rajvonalban küzdötte végig a harcokat — nemes irodalmi stílusban lendülő frissességgel és meleg emberszeretettel beszél ebben a könyvben a virágos katonavonat hangulatától a halál forgatagáig. Ez a kötet érdemes arra, hogy mindenki elolvassa, és eltegye magának emlékül a csendesebb időkre. Budapeston jelent meg Benkő Gyula cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Haranghy Jenő művészi címkéjével. Kapható minden könyvkereskedésben és vasúti pályaudvarokon. Ára 2 korona 50 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

(Ez ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.)

Odette.

Mindentéle

nyomtatványok

izléses, osinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában, József főherceg-ut 22.

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

Rum — likőr

essentiák és compositókban
állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumárom”
50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502
Nagyban kapható.

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. Telefon 502.

Eladó.

Egy 45 év óta fenálló kifűnő forgalmu

vegyeskereskedés

és szemben lévő külön házban korlátlan italmérés az országot mentén nagy vidéki forgalommal bevonulás miatt, házakkal együtt szabadkézből eladó. 2274

Stern József, Úpécska.

Kerestetik

azonnali belépésre

egy a katonai rendhez szokott

parádés kocsis.

Ajánlatok edlgi alkalmazások feltűntetése mellett a mezőhegyesi cukorgyár igazgatósa ahoz küldendők. 2271

Bérbeadó

10—12 évi időre i. évi október 1-től Mélt. Gróf Szapáry Istvánné urasszony Aradmegye borosjenői uradalmának 838 ⁷⁶⁰/₁₁₀₀ holdas szántó és legelőből álló „Kis-tamándi”

gazdasága.

Felvilágosítást ad Ngs. Szalay Károly ur kir. tan. Arad, Fábian-utca 8, vagy Molitóris Ákos tisztartó, Borosjenő. 2268

Szőlőgazdák figyelmébe!

Egyedül a „PERONOSZPOR“
helyettesíti a rézgálicot. ≡

A „Peronoszpor“ évek óta használják a szőlőgazdák. A „Peronoszpor“ összetétele kitűnő eredményt mutatott föl. A legelőkelőbb szőlőbirtokosok ajánlják. Rengeteg elismerő levél és sürgöny bárkinél rendelkezésre állnak. Egy kiló „Peronoszpor“ kell 100 liter vízhez. Egy kiló „Peronoszpor“ ab Budapest 2 korona. Használati utasítással. 10 kilós próbaesomagot utánvét mellett szállít: 2022

a „PERONOSZPOR“ Vezérképviselő Budapest, VII., Damjanics-utca 30. sz. Viszonteladónak engedmény!

Erdő eladás.

Talpas község határában (Aradmegyében) 95 és 50, összesen mintegy 145 hold erdő eladó.

Az erdő a csermő—talpasi törvényhatósági uttól körülbelül 2 kilométernyire fekszik s nagyobb részét tölgy-, szil- és kőrisfából áll.

Ugyanott még egy 50 hold kiterjedésű erdő is egyidejűleg eladásra kerül.

Közelebbi felvilágosításokat ad: **Vály Géza** Nagyvárad, Kálvária-utca 8. 2208

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára.

Gyermekkocsik nagy választékban.

Zimmermann Ignác

norinbergi díszmű- és játék-áru üzletében. 2181

Arad, Szabadság-tér 21.

Felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai fogolytáborokat, katonai élelmezési raktárakat, ha waggontételként jó, egészséges

ételburgonyát

diót méltányos árban, más és gyar feladó állomásról, vagy 8 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyancsak vörshagymát, szalonnát és egyéb hűvelyes veteményeket óhajtanak venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a n. é. közönség figyelmét arra, hogy egy waggon **citromot** kaptam, amit tüzletemben és a piaci sátramban fogok igen olcsón árítani.

Azonkívül értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy minden csütörtökön és pénteken **éls hal** kapható.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöltetnek.

Luttwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 871

DEAFF Varrógépek

műhímezésre és ipari célokra, utólérhetően tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, króangyal védjegyes és Columbia gramophonok, legújabb felvételű Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5-6.
Telefon szám 98. 2021

Szőlősgazdák figyelmébe!

Ajánljuk alantli szőlő gazdasági cikkeinket:

VINACID

kitűnő kékkő pótló szer, peronospora ellen a szokásos permetezésre.

Kristály kén só,
levél peronospora és oidium ellen, — a permetező lében oldva, nagy sikerrel használják.

Antisporin,
fürt peronospora és oidium ellen, biztos hatása. A gümölcsök permetezésére fuscladium és egyéb gomba betegségek ellen is a legjobban bevált szer.

Kénmáj,
fürt peronospora ellen, permetezése sok helyen használják.

Rafia la. mayunga

szép fehér hosszú száru, erős minőség.

Megrendelések gyorsan és a legpontosabban teljesítetnek, mindenkor a legjutányosabb napi árat számítjuk. 2021

VOJTEK és WEISZ, ARAD

szőlőgazdasági cikkek szaküzlete.

Sürgöny-cím: Vojtek és Weisz Arad. Telefon szám 147.

Hipermangan-kall,
használatát a permetező lével kapcsolatosan oidium és fürt peronospora ellen, igen ajánlják és nagy sikerrel alkalmazták.

Rézkénpor,
a fürt peronospora ellen nélkülözhetetlen és kitűnő hatású befújtatásra.

Rézmészpor,
hatása a rézkénporral teljesen azonos, levél és fürt peronospora ellen befújtatásra nagy sikerrel alkalmazták. Igen tanácsos azt a permetezés alkalmával is használni.

Alvácza Kénes Hőgyógyfürdő

Arad- és Hunyad-megye határán

megnyilt.

A fürdő 18—38°C hőmérsékletű természetes kénes és szénasavas hévízei

csodás eredménnyel gyógyítanak: csúzt, kösvényt, reumát, ischiást, csontszut, lobo-sodást, benuást és különböző női bajokat.

A nagy árnyas parkban épült pavilonokban tiszta száraz szobák kaphatók, melyek ára 40—60 korona között váltakozik.

Allandó fürdőorvos, Meleg uszoda. Tennisz és tekepályák. Gyönyörű kiránduló helyek. Kitűnő, ozonduz levegő.

Közvetlen vasuti állomás. Posta.

Sebesült, vagy beteg katonáknak a szoba és fürdőárából 30% kedvezmény. Prospektussal és egyéb felvilágosítással készséggel szolgál:

BERKOVITS, fürdőtulajdonos.

Apró hirdetések.

ÖZLETEK.

Egy jóforgalmu vendéglő
eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2279

Egy üzlethelyiség
lakással együtt, augusztus hó 1-re
kiadó. Thököly-tér 8. sz. 2276

ALKALMAZÁST KERES.

Mesónő, vacsionő
uri házakhoz ajánlkozik. Kálvin
János-utca 80. szám. 2248

4 középiskolát
végzett, németül beszélő leány.
kinek az egyszerű könyvtárolásban
némi gyakorlata van, május 15-re
alkalmazást keres. Szíves megke-
résések „4 középiskola” jellegére
a kiadóba kéretnek. 1964

Deutsche
Erzieherin mit 5 jährigem Wiener-
Zeugnis sucht Stellung zu Kin-
dern. Schriftliche Anträge erbeten
unter „Deutsche“ an die Admi-
nistration dieses Blattes. 2255

ALKALMAZÁST NYER.

Szakácsnő,
30—35 év körüli, ki éves, jó bizo-
nyítványokkal rendelkezik, urihaz-
nál alkalmazást nyer. Cim a ki-
adóban. 2297

Könyvelő
perfekt magyar-német levelező,
helybéli fűszernagykereskedésben
azonnali belépésre, alkalmazást
nyer. Szakmabeliek előnyben részes-
sülnek. Ajánlatok „Megbízható”
jellegére a kiadóba küldendők. 2269

Keresek tanura
3 kisebb gyermek mellé egy jobb
házból való leányt, német nyelvet
bíró előnyben részesül. Levelet a
a fizetési igények megjelölésével
Roth Adolfiné, Sikula posta Boros-
jenő címre kérek. 2264

Boltiszolgát
keres azonnali belépésre, Hanzu
drogéria. 2281

Hofősséged,
hadmentes, ki a román nyelvet
perfekt bírja, folyó hó 15. esetleg
június 1-én való belépésre fölvé-
tetik. Ajánlatot Schwarz és
Zuckermann céghez Tenke (Bihar-
megye) küldendők. 2266

Fiatal
fűszerkereskedő segéd, esetleg egy
tanuló, alkalmazást nyer, Lut wák
József Asztalos Sándor-u. 8. 2277

Irodaszolgá
tisztességes megbízható 27—40 év
között, lehetőleg nőtlen, felvéteti.
Cim a kiadóban. 2254

A szigmondhazai jegyzőség-
nél egy nyugdíjas tisztviselő ál-
landó alkalmazást kapnat. Érdek-
lődők forduljanak a községi jegy-
zőséghez. 2257

Nyomdász-tanulónak
felvétetik két fő, kik a 14. évet
betöltötték és legalább 6 osztályi
végzetek. Bővebbet a kiadóhiva-
talan. 2298

LAKÁST KERESNEK.

2 vagy 3 szobás
lakást, megfelelő mellékhelyisé-
gekkel, június 1-re keresek. Aján-
latot a kiadóhivatalba kérek. 2268

KIADÓ LAKÁS.

Háztulajdonosok h. figyel-
mébe!

A közeli május negyed alkalmá-
val lakások díjtalan bejelentését
elfogadja a Lakás nyilvántartási
iroda Deák Ferenc-u. 8. Díjazás
csak bérbeadás esetén. 1961

Modern 6 szobás
II. em. utcai lakás ujjonnan festve,
minden kényelemmel ellátva, no-
vember 1-re kiadó. Bővebbet
Kohn bádógos, Batthyány-u. 82
2218

Kiadó azonnal
1 utcai és 2 kertre nyíló udvari
szoba, József főherceg-ut 22. föld-
szint IV. Ugyanott egy csinosan
butorozott utcai szoba kiadó. 2272

Elegánsan
butorozott egy, esetleg két utcai
szoba, május hó 1-re kiadó. And-
rássy-tér 7. II. emelet ajtó 9. 2283

2 utcai szoba,
előszoba, fürdőszoba, konyha és
mellékhelyiségekkel, kiadó Szent-
Péter-tér 6/a. 2284

Orosy utca 10. sz.
alatt 4 szobás lakás, fürdőszobával
augusztus 1-re kiadó. 2270

Kiadó
egy különbejárati utcai butorozott
szoba, előszobával, vagy anélkül.
Simonyi-utca 6. 2282

Kiadó
Deák Ferenc u. ca. 28. szám alatt
egy szép nagy utcai lakás fürdő-
szoba, mellékhelyiségekkel, egy
üzlethelyiség és egy pinca. Bő-
vebbet ugyanott. 2248

INGATLAN.

Azonnal eladó
bevonulás miatt egy 1 emeletes
egész új ház, jóforgalmu fűszer-
üzlettel és korlátlan italmérési en-
gedélyekkel. Bővebbet Flórián-
utca 11. 2164

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Cérek seprő
kapható Färber Lajos fűszer-
kereskedésben. 2094

Muraközi ménló
két darab eladó. Bővebb felvilá-
gosítással szolgál az Aradi és
Csanádi Egyesült Vasutak külön
birtok-kezelősége, József főherceg-
ut 22. szám. 2285

Bosznai
száraz szilva kapható Färber
Lajos fűszerkereskedésben.
2098

„Jón”

az ideális fehér vászon és antilop
cipőtisztító szer. Kis üveg 60 fill.,
nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható
kizárólag a Cipőtörszobében. 181

Az új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható
Pichler Sándor papirkereskedésé-
ben és könyvnyomdájában, Sza-
badság-tér 1. Telefon 308. 611

Vesszek

a legmagasabb árban uraktól leve-
tett férfi ruhát, mindenféle egyen-
ruhát, valamint használt butort.
Vidékre is megyek. Bleier Ignác,
Szent Pál-utca 12. sz. 220

Hárs

majunga és tamatáve minden
mennyiségben kapható Fär-
ber Lajos fűszerkereskedésé-
ben. 2095

Új butorok!

Butorok a legjobb kivitelben kap-
hatók, hitelképes egyéneknek köl-
csön és részletfizetésre szállítok
Garai Károly bej. cég butorüzleté-
ben Aradon, Asztalos Sándor-utca
5. sz. 918

Használt üres ládák.

Ért jó árt fűsz. Andrányi Kálmán
utócai cég Arad, Rótvös-utca 9.
szám. 2166

Kitűnő házi szappan

7 mm., eladó. Cim a kiadóhiva-
talan. 2258

KÖLÖNFÉLE.

Elvesztett

egy kis arany nyaklánc amuletta
a Mihály-utcától, az Urbán Iván-
utcán át a Varjassy Lajos-utcaig.
Megtaláló kéretk, a Varjassy Lajos-
utca 97. szám alatt levő házba
átadni, illő jutalom ellenében. 2275

Fuvarozást

elvéallal Herbstein G. Arpad-
ter 4. Telefon 261. 2071

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen
biztosan ható szer Hehs gyógyse-
rés tyukszem tapassa. A legmeg-
rögzötteb tyukszem a tapass pár-
napl használata után leválik, a
gyötrő fájdalom azonnal megszű-
nik. Ára 50 fillér, Hehs gyógy-
szertár, Földes gyógyszertár Arad.

Menthol sósborszesz.

Tiszta, egészséges, zamatos, erő-
sítő, edző, hűsítő, frásító, fertőt-
lenítő és fájdalomenyhítő hálszer.
Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs
gyógyszertár, Földes gyógyszertár.
12

A szegedi gyorsírók egyesü-
letének védnöksége alatt álló
Gabelsberger-Markovits-féle

gyors- és gépiró szakiskola nyílt.

Még folyó hó 15-ig lehet beiratkozni.
6 elemű végzetek is felvételnél. A tan-
folyamon részt vevők vizsgát tesznek
Dr. Katona Dávid, az orsz. gyorsíró tanács
által kiküldött, szegedi gyorsírók egyesü-
letének főtitkára elnöksége alatt és érvé-
nyes vég bizonyítványt nyernek.

Tanfolyamok: Magyar-német gyorsírás, gép-
írás többrendszerezű írógépen, helyes- és
szépírás és az összes irodai munkálatok.
Mérsekelt tandíj, 4 havi tandíj. Beirat-
kozni lehet egész nap

Goldberger gyorsírás-tanár-
nál, Bercsényi-utca 1. szám.

A címre kérem figyelni és hasonló címek-
kel nem összetévesztetni. 2251

Kőműves pallér azonnal állást kap a Mezőhegyesi cukorgyárban.

Jelentkezni az igazgatóság
irodáiban. 2278

Matteine-féle

patkány- és egérintás

új eljárás szerint.
Patkány- és egérintáshoz ajánlok
patkány- és egérintő-fusz-baci-
lust. A XX. század legmegbiz-
hatóbb patkány- és egérintő-szere,
csak patkányt és egeret öl meg,
emberre vagy állatra nem veszé-
delmes, tehát mindenütt elhelyez-
hető.

A patkány- és egérintő-fusz bacillus
árak:

1 kis adag 2—300 patkány ki-
irtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány ki-
irtására 12 K.

„Matteine”
vegyszeti laboratórium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám.
Telefon 10—45. 2211

Olcsó művészeti cikk terjesztésére agilis képviselő főügynököt keresünk.

Ajánlatokat „Biztos kereset 55/94” sz. alatt kérünk.
Schwarz József hirdetési irodájába, Budapest, Andrássy-ut 7.
(kettős borítékban.) 2273